

UNITED NATIONS
United Nations
Interim
Administration
Missionin Kosovo

NATIONS UNIES
Mission
d'Administration
Intérimaire des Nations
Unies au Kosovo

KUVENDI I KOSOVËS СКУПШТИНА КОСОВА
ASSEMBLY OF KOSOVO

BÜLTEN

Ağustos, 2004. Nr. 6

KOSOVA MECLİSİ BAŞKANI NEXHAT DACİ,
GSÖT YARDIMCISI BRAJSHOU İLE GÖRÜŞTÜ

Anayasadaki değişmelerle Kosova'daki etnik denge zedelenmeyecektir

*Standartlar yerine getirilecek ve bu
doğrultuda Kosova'nın en yüksek yasama
organını da katkısını sunacaktır*

Daci - Brajshou görüşmesinden bir an

Standartlar, özeleştirme ve Anayasa değişmelerinin gerçekleşmesi yönündeki güncel seferberlikler, bugün Kosova Meclisi Başkanı Nexhat Daci'nin, GSÖT Yardımcısı Charls Brajshou ile yapmış olduğu görüşmenin esas konularını oluşturdu. Bu görüşme, Kosova Meclisi toplantısına sunulacak olan, özeleştirme süreci ve Anayasa Çerçevesi'ndeki değiştirgeler önerisinin görüşülmesinden bir gün önce gerçekleşti. Bu münasebetle, Kosova Meclisi Başkanı Nexhat Daci, özeleştirme sürecinin devam etmesinin gerekli olduğunu belirteip, ileride standartların yerine getirileceğini ve bu doğrultuda kendisinin yönetmiş olduğu Kosova'nın en yüksek yasama organının da katkıda bulunacağını vurguladı. Bu yönde, sözkonusu organ üstlenmiş olduğu görevlerin hepsini yerine getirecektir. Anayasadaki değişmelerle Kosova multi-etnik olacak, daha doğrusu etnik denge zedelenmeyecektir. Bununla ilgili Başkan Daci, Kosova Meclisi'nde azınlıklara ayrılan yerin kalacağını, yani daha 10 yerin Sırp'lar'a ayrılacağını ortaya attı. Ama, şunu bilmemiz gerekir ki, Anayasa Çerçevesi'ndeki değişmeler yönündeki çalışmaların tümü halk mandatu esana göre yapılacaktır, ki Kosova Meclisi'nin güncel oluşumu da bunun fonksiyonunda yer almaktadır. UNMIK'in statik tutumuyla oйдаş değilim, çünkü Anayasa Çerçevesi'ndeki değişmeler zaman istemleriyle uyumlu olarak yapılmalıdır, dedi konuşmasının sonunda Profesör Daci.

İÇERİĞİ:

Anayasa esasının yaratılmasına doğru ilk adım.....	3
Başarılı görüşmelerde Kosova'nın arzuları anlayışla karşılandı.....	11
Hükümet tamamlanmalı ve görevler yerine getirilmelidir.....	12
Gereken oranda danışma yapılmadan analize varılmıştır.....	16
Yaratıcılık etkinliğine vergi ödenmemeli.....	18
Kosova, anıtların korunmasına ait yasal enfastrükte sahip değil.....	20

Redaksiyon:

Sherif Konjufca, Shefqet Rexhepi, Celal İlyas, Edona Fetahu

İrtibat telefonları:

038 211 186, 038 211 949, 038 211 188, 044 127 921

Tel/fax: **038 211 188**

E- mail:

media@assembly-kosova.org

Web sayfası:

www.assembly-kosova.org

Anayasa esasının yaratılmasına doğru ilk adım

Anayasa Çerçevesi'nin bazı bölümlerinin değiştirilmesine yönelik Meclis süreci, Kosova'nın temsili ve yönetim enstitüsyonlarının işlevliliği için gereklidir. Bu değişimler, Kosova Hükümeti ve Kosova enstitüsyonlarının, gelecek görev süresinde, yeni yönetim yetkileri ile zenginleşip Kosova statüsünün nihai çözümünün körüklenmesine bir şekilde yardımcı olacaktır

8 Temmuz 2004 tarihinde düzenlenen oturumda Kosova Meclisi, Anayasa Çerçevesi ile ilgili değişiklikler önermesini görüştü. Kosova Meclisi Başkanı Nexhat Daci oturuma katılanları, 30 Ekim 2003 tarihli Kararı esasınca Kosova Meclisi'nin, Çalışma Grubu'nun, Anayasa Çerçevesi üstüne değişikliklerin hazırlanması ile ilgili çalışmalarını tamamladığını ve onları görüşülmesi amacıyla Kosova Meclisi Yönetmeliği'nin 2. ilavesinin 9. düzenlemesi, 6. noktası, 14 düzenlemesine uyumlu olarak, daha doğrusu Yargıtay, Yasa ve Anayasa Çerçevesi Komisyonu'na sunduğunu bildirdi. Bundan sonra Komisyon tarafından görüşüldükten sonra Başkanlık Kurulu bunları, bugün gerçekleşmiş olan sürece tutulmak için Meclis oturumlarından birinin gündem sırasına aldığını da ileri sürdü.

Komisyon, daha başlangıçtan beri UNMİK Hukuk Dairesi temsilcileri ile işbirliğinde bulunmak istemiştir

Birinci grup değişikliklerin görüşülmesi ve onların açıklanması ile ilgili öneriyi, Kosova Meclisi'nin Yasama Komisyonu

Başkanı Arsim Bajrami sundu. Kosova Meclisi'ndeki PDK Parti Grubu, bu değişikliklerin, Kosova

yurttaş ve halkının, doğru ve tam Anayasaya olan real isteklerinden uzak olduğunu bilmemize rağmen, bu değişikliklere ilkesel ve somut desteğini sunacaktır. Biz bunun, Kosova halkının bütünüyle yasal amaçlarını belirtecek olan Anayasa esasları ve gerçek Anayasa'nın kurulması yönünde ileriye bir adım olarak değerlendiriyoruz.

Bu değişikliklerin, Kosova Hükümeti ve enstitüsyonlarının gelecek görev süresinde, yeni yönetim yetkileri ile zenginleşmesi ve belirli bir şekilde Kosova'nın nihai statüsünün körükleyeceğine ümit ediyoruz. Bilindiği gibi Komisyon, uzun zamandan ve daha başlangıçtan beri, UNMİK Hukuk Dairesi temsilcilerinden işbirliğinde bulunmak istemiş ve daha başlangıçtan beri bu süreç, UNMİK Hukuk Dairesi uzmanlarının katılımına açıldı. Daha geçlerde, UNMİK Hukuk Dairesi'nin son tutumu, Kosova Meclisi'nde oylamanın ertelenmesi ve Anayasa Çerçevesi'nin değişiklikleri için çözüm yollarının hazırlanması ile uğraşacak ortak komisyonun kurulmasıydı.

Kosova Meclisi'ne, Anayasa Çerçevesi'nin 14.3 noktasının, Kosova Meclisi'ne, milletvekiller sayısının üçte ikisinin desteği ile, Anayasa Çerçevesi'nin değiştirilmesi konusunda girişim için oylamada bulunmasına dair hakı tanımaktadır. Demek oluyor ki, bu Meclis'in kuvveti, sadece öneride

bulunmak hakkından ibarettir. Ancak, bu Anayasa değişikliklerine izin verecek son otorite, bilindiği gibi, Genel Sekreterin Özel Temsilcisindedir.

Biz, bu değişikliklerin yasal olacağına kadar, olası çelişkili konuların, Kosova enstitüsyonları ile UNMİK arasında çözümlenmesi için hem alan hem de yeterince zamanın var olduğunu düşünüyoruz. Ve Kosova Meclisi'nde oylamanın yapılmasından sonra, Anayasa Çerçevesi'nin değiştirilmesi sürecinin, ortak olması amacıyla, tüm çelişkili konuların açıklanması için yeterince alanın var olduğunu da biliyoruz. Bunun, 1244 Rezolüsyon'un gerçekleşmesinin kısıktırılması ve bilindiği gibi standartların yerine getirilmesinden sonra 2005 yılında olası kılınacak Kosova'nın nihai statüsünün çözümlenmesi konusunun hazırlanması amacıyla UNMİK'in çıkarına olduğunu da düşünmekteyiz.

Çalışma Grubu, genelde bunları uyumlaştırmayı başarmıştır. Meclis grubu adına, bugün seçeneklerle beraber değişikliklerin ve topluluklarla yeniden gözden geçirilmesi ve uyumlaştırılması gereken diğer toplulukların katılımına ait değiştirge hariç olmak üzere, diğer değişikliklerin oylamaya verilmesini öneriyorum. Demek oluyor ki, Meclis'in bugünkü toplantısında, tam sözleşmenin sağlanması ve Meclis'in, çelişkili olmayan değişiklikleri

oybirliği ile oylaması için, bu değişmelerin ilerideki safhaya bırakılmasını öneriyorum, diye vurguladı Arsim Bajrami.

Kosova'nın Anayasa'ya sahip olamsı gerekir

K o s o v a Meclisi'ndeki LDK Parti grup şefi Sabri H a m i t i , Kosova'nın temsilcilik ve yönetim enstitüsyonlarının işlevliliği için gerekli

olan, Anayasa Çerçevesi'nin belirli bölümlerinin değiştirilmesi yönünde Meclis içindeki sıralı sürecini uygulamakta olduğunu vurguladı.

Komisyonlar, kendilerine düşen işi gerçekleştirmiştir. Meclis, önceki safhalarda Anayasa Çerçevesi üstüne değişmeleri desteklemiştir. Bizim Meclis'teki grubumuz ise, bunların, hemen oylamaya verilemsi gerektiğini düşünmektedir ve Kosova enstitüsyonlarının yönetim kapasiteleri ile yüklenme olanaklarının safhası olduğunu düşünüyorum. Çünkü, bildiğiniz gibi bizim tutumumuz, Kosova'nın Anayasa'ya sahip olmasındır ve en kısa bir zamanda olacağını da düşünüyorum.

Bu safha için, değiştirgelerin oylamaya verilmesidir ve bu durumda biz oyumuzu vereceğiz, öyle ki diğerlerini de oy vermelerine çağırıyoruz.

K o s o v a Meclisi'ndeki AAK Partisi adına konuşan Bujar Dugolli, bunu bir daha desteklediklerini ve bugün de A n a y a s a Çerçevesi'nin

değiştirilmesi ve tamamlanmasına dair değiştirgelerini oylayacaklarını ileri sürdü. Daha önceden de vurgulandığına göre, seçenekleri olan 24, 35 ve 36. değiştirgeler gibi, bazı değiştirgeler karşısında yedekli davranmalıyız ve onların oylamaya verilmemesini, onların Komisyon'da ve Meclis'teki gru-

plarında uyumlaştırılmasını istiyoruz, aslında onları bir araya getirip bugün tamamlamadıklarımızı gelecek oturuma bırakmak taraftarıyız.

K o s o v a Meclisi'ndeki "Diğerleri" grubu adına konuşan Gani Sadık, geçen ayın 16'sında, A n a y a s a Çerçevesi'nin değiştirilmesi

konusunda uyarıları sunduklarını ileri sürdü. Biz değişmeler taraftarıyız, ancak bazı uyarılarımız var. Ben özel olarak, Komisyon başkanına, uyarılarımızı yazılı olarak sundum, ancak maalesef, yazılı karşılığını almadık. şimdi gerçekten, nasıl hareket edeceğimizi bilmiyoruz.

Biz, komisyon toplantısında bir araya gelerek bu sorunu karşılıklı olarak görüşmek istedik. Biz Anayasa'nın değiştirilmesi taraftarıyız ve bizim istemlerimiz standartlar ve Anayasa Çerçevesi kapsamındadır. Bunlar Komisyon tarafından aydınlığa kavuşturulursa biz muhakkak oylayacağız. Bundan dolayı bugün, mümkün ise, bunun oylanmamasını istiyor ve bu gündem noktasının kaldırılmasını istiyoruz.

Kosova Meclisi toplantısının devamında Hilmo Kandic, A n a y a s a Çerçevesi'nin değişme ve tamamlanmasına ait Çalışma

Grubu'nun üyesi olduğunu söyledi. Boşnaklar'ın DEP, bugünkü gündem sırasına alınan Anayasa Çerçevesi'nin değiştirilmesi konusunun, Komisyon başkanının da ileri sürdükları ile uyumlu olarak oylamaya verilmesini tamamıyla desteklediğini vurguladı.

Meclis, bundan sonra, iki komisyon tarafından ortaya atılan değiştirgelerin oylamaya verilemsi işlemine başladı.

Arsim Bajrami, Gani Sadık'ın ortaya attıkları ile ilgili açıklamalarda bulu-

narak, komisyonda, tüm Meclis'teki grupları ile topluluklar temsilcileri arasında, 21. değiştirge ile ilgili oylamanın ertelenmesi konusunda tam anlaşmanın sağlandığını, bu arada ise komisyon, konuların uyumlaştırılması ve gelecek toplantılardan birinde çözüm yollarının önerilmesi amacıyla, topluluklar temsilcilerinin ortaya attıkları öneri konusu üstüne çalışmalarını tamamlamasını kararlaştırdıklarını ileri sürdü. Demek ki, bu oturumda, söz konusu değiştirge hakkında oylamanın ertelenmesi oybirliği ile kararlaştırılmıştır.

Ayrıca biz, 24, 35 ve 36. değiştirgeyi içine alan tüm seçenekli değiştirgelerin seçeneklerin ortadan kaldırılması ve yekvucütlü sözleşmenin elde edilmesinden sonra daha geçe bırakılıp onaylanması konusunda anlaşlık. Buysa, bu değişmelerle öngörülen tam kararın alınmasını sağlayacaktır.

Bununla ilgili olarak Gani Sadık, son üç yıl içerisinde Arnavutlarla beraber oy verdiklerini vurguladı. Biz, şimdi de sizden ayrı olmak istemiyoruz. Ancak, bunun için de çözüm yolunun bulunabileceğine inanıyoruz. Belki anlaşmazlık vardı, belki de ben bunu iyi anlamadım, ancak Komisyonda konuşabilir ve orada çözüm yolunu bulmuş olabiliriz. Biz , Anayasa değişmeleri taraftarıyız, onlara karşı değiliz.

Milletvekillerin tam kararı ile 21, 24, 35 ve 36. değiştirgeleri gündem sırasından çekildi.

Oturumun devamında, genel olarak değiştirgelerin oylamasına geçildi. Milletvekiller değiştirgeleri oyladı ve kabul ettiler, daha doğrusu hiçbir hayır oyu ve üç çekimser oy ile Anayasa Çerçevesi'ni kabul ettiler.

Anayasa'daki değişikliklerin oylamasını milletvekilliler alkışlarla selamladılar.

Arsim Bajrami

Kosova Meclisi toplantısında, değişiklikleri kabul edip oyladığı için memnuniyetimi belirtmek istiyorum ve bu değişikliklerle birlikte

UNMİK'e, bu değişikliklerde mevcut olan yayın ve dil uyarılarından oluşan bir ek dilekçenin gönderilmesi gerektiğini bildiriyor ve aynı değişikliklere ek olarak milletvekili Hüdayet Hüseni tarafından sunulmuş ve ilkesel olarak kabul edilmiş olan dil ve yayınla ilgili uyarıların eklenmesini öneriyorum.

Kosova Meclisi, 8 Temmuz 2004 tarihinde, Kosova Anayasa Çerçevesi'nin değişme ve tamamlamaları ile ilgili çalışma grubu tarafından hazırlanan 42 değişikten 38 değişikliği kabul etmiştir.

Devamında, Kosova Anayasa Çerçevesiyle ilgili onaylanan değişikliklerin bütünlüklü metni verilmektedir.

GİRİŞ

1. Değişirge

Kosova'da Geçici Özyönetime ait Anayasa Çerçevesi başlığı Geçici Anayasa başlığıyla değişmektedir.

2. Değişirge

Geçici enstitüler kelimesi bütün metinde Kosova'nın demokrasi enstitüleri kelimesiyle değişmektedir.

I. BÖLÜM

3. Değişirge

1.1. noktanın yeni şekli şöyledir: Kosova, kendi halkıyla özel tarihi, hukuki, politik, kültür ve dil özelliklerine sahip olan geçici uluslararası yönetim ve Kosova'nın demokrasi enstitüler himayesi altında bulunan bir ülkedir.

4. Değişirge

1.2. noktanın yeni şekli şöyledir: Belediyeler, sorumlulukları Kosova yasamasıyla saptanan yerel yönetimin esas yöresel idari birimleridir. Buna ilave edilen yeni nokta şöyledir: Kosova'daki yerel yönetim, Priştine kentinde, belediyelerde ve yerel idari birimlerinde örgütlenmektedir.

Örgütlenme, örgütlenme strüktürü, yetkiler ve yöresel birimlerin çerçevesi özel yasayla düzenlenmektedir.

Yöresel idari birimlerin etkinliği, Anayasa ve yasayla uyumlu olarak tüzük ve diğer ek yasalarla düzenlenmektedir.

Belediye sınırları değişmezdir. Sınırlar sadece Kosova Meclisi'nin kararı esasınca değişebilir.

5. Değişirge

1. tutum ve 4. noktadan sonra şunlar ilave edilmektedir:

Kosova'da, onun için yükümlü olan uluslararası hukuk uygulanmaktadır.

Kosova'daki yasalar, kabul edilen uluslararası sözleşmeler ile anlaşmalarla uyumlu olmalıdır.

Anayasa hükümleriyle uyumlu olarak ve kendi yetkileri çerçevesinde, belirli uluslararası sözleşmeleri Meclis, Kosova Başkanı, Hükümet ve hükümetin belediye organları yapmaktadır. Sözleşmeler, Meclis'te onaylandığından ve tasdiklendiğinden, aynı zamanda resmi gazetede yayımlandığından sonra yürürlüğe girmektedir.

Kosova enstitüleri, uluslararası hukuk prensipleriyle uyumlu olarak, Kosova dışında yaşayanların kimliği ile geleneklerinin korunması ile gelişmesi amacıyla Kosova topluluklarının bazı bölümleri ve Kosova yurttaşlarıyla ilgilenmektedir.

Kosova enstitüleri, uluslararası hukuk prensipleriyle uyumlu olarak, Kosova'da geçici olarak kalan yabancı yurttaşlarla ilgilenen ilgili taraflarla angaje edilmekte ve işbirliği yapmaktadır.

Dış siyaset ile uluslararası işbirliğine ait olan konular, yasayla düzenlen-

mektedir.

6. Değişirge

1.5 noktasındaki "/c/ Hükümet "alt noktasından sonra," /ç/ Kosova Anayasa Mahkemesi" alt nokta ilave edilmeli ve mevcut olan metine göre sıralama devam etmektedir.

7. Değişirge

1.6. noktanın yeni şekli şöyle olmalı: "Kosova'nın Başkenti Priştinedir".

8. Değişirge

1.7. noktanın yeni şekli şöyle olmalı: "Kosova sembolleri, onların içeriği ile kullanım şekli" yasayla düzenlenmektedir".

III. BÖLÜM

9. Değişirge

3.4. noktasından sonra, yeni 3.5 noktası ilave edilmeli: "İnsan hakları ile özgürlükleri özel yasayla düzenlenmektedir".

IV. BÖLÜM

10. Değişirge

4.2. noktanın yeni şekli şöyle olmalı: "Herkesin hangi topluluğa düştüğünü belirtme ya da belirtmeme hakkı vardır".

11. Değişirge

4.3. noktasından sonra yeni nokta ilave edilmektedir:

4.4. Kosova enstitüleri, toplulukların haklarıyla ilgili Avrupa standartlarına saygı göstermekte ve uygulamaktadır.

12. Değişirge

4.4 a/ noktası değişmeli ve şöyle olmalı:

a/ Mahkemeler, organlar, kamu organlar ve Kosova'daki diğer örgütler önünde kendi dil ve yazılarını özgürce kullanmalı.

4.4 d/ değişmeli ve şöyle olmalı:

d/ Bütün seviyelerdeki kamu organları ile kamu hizmetlerinde işbir-

açısından eşit ve uygun olanakları olmalı.

13. Değişirge

4. 5. noktasındaki ikinci tümce sonuna kadar silinmektedir.

14. Değişirge

4.6 noktasındaki GSÖT kelimesinden sonra "Kosova demokrasi enstitüleri de" kelimeleri de ilave edilmektedir.

15. Değişirge

4.6 noktadan sonra yeni nokta ilave edilmektedir:

" 4.7. Kosova'daki toplulukların hak ve özgürlükleri yasayla düzenlenmektedir".

V. BÖLÜM

16. Değişirge

5.1 /b/ noktasındaki "Fiskal ve bütçe konuları" kelimeleri "Fiskal ve bütçe siyaseti" kelimeleriyle değişmektedir.

5.2. /i/ noktası tamamıyla silinmeli.

17. Değişirge

1. Kosova'nın demokrasi enstitüleri, şu alanlarda yeni sorumlulukları üstlenmektedir:

- uluslararası ilişkiler alanında,
- kamu düzen, kamu güvenlik ve olağanüstü durumlarda savunma alanında,
- adalet ve mahkeme sistemi alanında,
- Anayasa ile yasama denetimi alanında,
- yerel yönetim alanında ve
- enerjetik alanında.

2. Belirli alanlarda sorumlulukların yerine getirilmesi için yürütme ve mahkeme enstitüleri kurulmaktadır. Bu nokta 5.9. noktası olarak adlandırılmaktadır.

VI. BÖLÜM

18. Değişirge

6. bölümün yeni şekli şöyledir:
Yasa ve kamu düzen

Kosova Polis Hizmeti

1. Kosova Polis Hizmeti, yurttaşların kamu düzeni ile güvenliği, Kosova yurttaşlarının hak ile özgürlüklerinin korunması, suçlarının önlenmesi, enformasyonların toplanması, kovuşturmanın yapılması ve onun keşfedilmesi, Kosova enstitülerinin korunması ve yasalar yönetiminin sağlanması için sorumludur.

2. Kosova Polis Hizmeti, Kosova Hükümeti'nin himayesi altında çalışmaktadır.

3. Kosova Polis Hizmeti, yurttaşlar ile Kosova'nın kamu enstitüler hizmetindeki siyasetdışı enstitüdür.

4. Kosova Polis Hizmeti, kendi görevlerini yerine getirmesinde uluslararası polis ile KFOR güçleri tarafından güçlendirilen hizmettir.

5. Kosova Polis Hizmeti'nin örgütlenmesi, strüktürü ve etkinliği yasayla düzenlenmektedir.

VII. BÖLÜM

19. Değişirge

7.bölümün yeni şekli şöyledir:

Kosova Savunma Kolordusu

1. Kosova'nın kendi savunma kolordusu vardır.

2. Kosova Savunma Kolordusu,

yasayla saptanan acil tepkiler için profesyonel örgüttür. Bu örgüt, kamu güvenliğinin sağlanması ile insancıl yardımın sunulması amacıyla çeşitli felaketler ile diğer olağanüstü durumlarda Kosova'da acil müdahaleler yapmaktadır.

3. Kosova Savunma Kolordusu, GSÖT ve Kosova demokrasi enstitülerin himayesi altında bulunmaktadır.

4. Kosova Savunma Kolordusu, bu hizmetteki davranış, sorumluluk ve yöntemler kodeksi üzere kurulan siyaset dışı ve profesyonel örgütü teşkil etmektedir.

5. Kosova Savunma Kolordusu'nun örgütlenmesi, strüktürü ve etkinliği yasayla düzenlenmektedir.

VIII. BÖLÜM

20. Değişirge

8. bölümün 8.1 noktasındaki "/g/" altnoktası silinmeli.

IX. BÖLÜM

21. Değişirge

9.1.3 noktasındaki /b/ altnoktanın yeni şekli şöyledir:

/b/ Eğer topluluklar seçim süresi içerisinde Kosova Meclisi'nde yer almak için öngörülen proporsiyonel katılımı sağlamamışsa, o zaman 120 milletvekili mandatından 20'si

Kosova'daki Arnavut olmayan toplulukların ek katılımı olarak yedeğe alınmaktadır.

/i/ Arnavut olmayan toplulukların ek katılımı ve onların mandatlarının bölüşülmesi, Meclis'te yer almak için seçim sırasında kazandıkları geçerli olayların sayısı ile uyumlu olmalıdır.

/ii/ Eğer herhangi bir Arnavut olmayan topluluk seçim sırasında Meclis'te yer almak için proporsiyonel katılımı sağlamışsa, o zaman onun ek mandata hakkı yoktur.

/iii/ Eğer Arnavut olmayan toplulukların hepsi seçim süreci sırasında Meclis'te yer almak için proporsiyonel katılımı sağlamışsa, o zaman 20 milletvekili mandatu, Meclis'te yer almak için seçimlere katılan tüm politik öznelerine kazanılan oylarla uyumlu olarak ayrılmaktadır.

9.1.3 noktadaki /c/ alt noktanın yeni şekli şöyledir:

Seçim günü sırasında 18 yaşını tamamlayan ve Kosova yurttaşı statüsüne sahip olan her kimse, oy kullanma hakkına sahiptir.

22. Değişirge

9.1.4. noktadaki "Meclisteki mandat 3 yıl sürmektedir" kelimeleri "Meclis'teki mandat 4 yıl sürmektedir" kelimeleriyle değişmektedir.

23. Değişirge

9.1.6. noktanın /d/ alt noktasındaki "tarafından verilen" kelimesinden sonra "Kosova Mahkemesi ya da ." kelimeleri ilave edilmeli ve metnin devamı gelmeli.

24. Değişirge

9.1.7. noktanın yeni şekli şöyledir: Kosova Meclisi'nin Başkanı ile dört /beş/ Asbaşkanı vardır ve onlar şu şekilde seçilmektedir:

a/ Meclis Başkanı ile bir Asbaşkanı, Meclis seçimlerinde en çok oy kazanan parti ya da çoğunluk topluluğunun koalisyonu atamaktadır.

b/

1. Meclis'in bir Asbaşkanı'nı, Meclis seçimlerinde oyların sayısına göre ikinci yerde bulunan parti ya da çoğunluk topluluğunun koalisyonu atamaktadır.

Seçenek:

2. Meclis'in iki Asbaşkanı'nı, Meclis seçimlerinde oyların sayısına göre ikinci yerde bulunan parti ya da çoğunluk topluluğunun koalisyonu atamaktadır.

c. Meclis'in bir Asbaşkanı'nı, Meclis seçimlerinde oyların sayısına göre üçüncü yerde bulunan parti ya da çoğunluk topluluğunun koalisyonu atamaktadır.

ç. Meclis'in bir Asbaşkanı'nı, Meclis seçimlerinde en çok oy kazanan Kosova Sırları'nın temsilcisi, daha doğrusu diğer toplulukların parti ya da koalisyonu atamaktadır.

Meclis, bu atamaları formal oylamayla doğrulamaktadır.

Meclis Başkanı ile Asbaşkanları, Meclis'in Başkanlık Kurulu'nu oluşturmaktadır. Meclis Asbaşkanı'nın çalışması ile diğer etkinlikleri Meclis Yönetmeliği'yle düzenlenmektedir.

25. Değişirge

9.1.10. noktadan sonra, şu şekilde yeni bir tutum ilave edilmeli: "Temel ve fonksiyonel komisyonları yanı sıra, Meclis ad hoc komisyonlarını da kurmaktadır".

26. Değişirge

9.1.24. noktadan sonra, şu şekilde yeni bir tutum ilave edilmeli: "Milletvekili, kimliğinin alınmasıyla ilgili Meclis kararı alınmadan çalışmalarına devam edemez ya da görevinden alınmaz. Ama eğer suç işlediyse ve bunun için 3 yıldan çok hapis cezası öngörüldüyse, o zaman durum değişir".

27. Değişirge

1. Kosova Meclisi:
- Referandumun ilan edilmesiyle ilgili kararın alınması ve oy kullan-

ma hakkıyla yurttaşların dolaysız bir şekilde açıklamada bulunacağı karar alma şeklinin saptanması için sorumludur.

- Kosova demokratik enstitüsyonlarının, diğer ülkeler ile yapmakta oldukları anlaşmaların kabul edilmesi ve tasdiklanması,
- Kendi sorumluluğu alanındaki uluslararası sözleşmelerin kabul edilmesi,
- Diğer ülkelerin Meclisleri ve uluslararası enstitüsyonları ile uluslararası işbirliğinin geliştirilmesi,
- Uluslararası Yasama ile Kosova Yasası'nın uyumlaştırılması için uluslararası sözleşmelerin tasdiklanması ve sorumluluklar,
- Uluslararası Meclis enstitüsyonlara entegrasyon için etkin olmamaız gerek.

2. Bu değişikirge ile Anayasa Çerçevesi'nin 9.1.26 hükmü tamamlanmaktadır.

28. - Değişirge

9.1.32. adı "Kararların alınması için yöntemler" tümcesi değişiyor ve şu şekilde düzeltiliyor: " Kararların getirilmesi için oylama ve yöntemler".

29. - Değişirge

9.1.33, 9.1.38 noktalarında tümcenin sonundaki ..ve oylayan kişiler.., sözlere şu sözlere ekleniyor: çekimser olan ya da oylamayanları hesaba almadan".

30. - Değişirge

Yasaların kabul edilmesi prosedürler bölümünde (9.1.34. nokta) şu tutum eklenmektedir:

Yasaların getirilmesi için girişimi, Hükümet, milletvekilleri, meclis komisyonları, Meclis grupları ve imzaları olan en az 20.000 yurttaşın desteğine sahip yurttaşlar başlatabilir.

31. - Değişirge

9.1.41. ...özel üç kişilik konsey... sözlere sonra şu sözlere eklenmektedir: bir üye - itirazı destekleyenler arasından olan milletvekili, bir üye - milletvekili ya da yasa sponsörü

tarafından olan yüksek yetkili memur...

9.1.40. Son tümcedeki: kabul edildikten beş gün sonra ... vs, İngilizce örneğinde olduğu gibi özel tutum olmaktadır. Diğer tutumların sıralaması, bu değişme ile uyumlu olmalıdır.

32. - Değiştirge

9.1.44 noktası yeniden formüleleştirilip şu şekli alıyor. "Başkan, Meclis'in kabul ettiği her yasayı imzalar ve ilan edilmesi için, 30 gün içerisinde yasaları ilan edecek GSÖT'ne gönderir".

33. - Değiştirge

9.1.48. noktası "UNMIK'in yasaması ile uyumlu olarak" sözleri şu şekilde yeniden düzenleniyor: "yasa ile uyumlu olarak".

34. - Değiştirge

9.2.3. Kosova Başkanı'nın görev süresi 4 yıl sürmektedir. Aynı kişi bu göreve en çok iki kere seçilebilir. Kosova Başkanı için, seçimlerin düzenlendiği gün en az 40 yaşını doldurmuş kişi seçilebilir.

35. - Değiştirge

9.2.4.noktada "yürürlükte olan" sözleri siliniyor, (d) altnoktada "Meclis'e rapor sunar" sözleri şu sözlerle değiştirilmektedir " Meclis'e başvuru",

Alternatif: "rapor" sözcüğünün değişmemesi, Anaya Çerçevesi metnindeki gibi kalması.

9.2.4. Kosova Başkanı'nın görevleri şu altnoktalar ile tamamlanmaktadır:

1. Anayasa ve yasalara göre kendine düşen tüm sorumluluk alanlarında diğer ülkelerle ilişkiler relasyonlarında Kosova' yı temsil eder.
2. Kosova temsilcilik dairelerinin yabancı ülkelere açılmasını kararlaştırır, (alternatif: bu altnokta silinmeli ve Hükümet yetkileri alanına aktarılmalı)
3. Yabancı ülkelerdeki temsilcilik

dairelerinde Kosova temsilcilerini atar ve Kosova'daki diplomatik temsilcilerinin güvenli mektuplarını alır,

4. Kendi müsavileri ve yabancı ülkeler ile uluslararası enstitüyonların temsilcileri ile devamlı temaslarda bulunur,
5. Anayasa ve yasa ile uyumlu olarak dışsiyaset ve uluslararası ilişkiler alanlarındaki konularla ilgili karar alır,
6. Meclis ve Hükümete, Kosova için genel çıkardan olan konuların hazırlanması ve görüşülmesini önerir,
7. Referandumun yapılması için girişimde bulunabilir,
8. Anayasa ile saptanmış diğer görevleri de yerine getirir.

36. - Değiştirge

9.2.8. noktası, son tümce değişiyor ve şu şekli alıyor:

1. Alternatif :

İkinci tur oylamadan sonra üçte ikilik çoğunluk sağlanamassa, ertesi oylamada, oylarını kullanan milletvekillerin oyçoğunluğu gerekir.

2. Alternatif:

İkinci oylamadan sonra da aday, gereken oyları kazanamassa, en çok sayıda milletvekili olan Meclis grubu, Kosova Başkan'ı için yeni aday önerir.

37. - Değiştirge

9.2.9. noktasının (d) altnoktasında "görevden alınmasıyla" sözlerinden sonra gelen "Anayasa ve yasaya saygısızlık yüzünden" sözleri eklenir ve metine devam edilir.

38. - Değiştirge

9.2.9 noktasından sonra yeni olan 9.2.10 noktası ekleniyor ve şu şekli alıyor:

9.2.9 noktasına uyumlu olarak Kosova başkanının görev süresinin sona ermesi durumunda, bu görevi Meclis Başkan'ı yapar, ancak bu süre 45 günden daha uzun olmamalı ve bu süre içinde Kosova'nın yeni başkanı seçilmelidir.

39. - Değiştirge

Hükümete ait 9.3.1 bölümüne yeni nokta ekleniyor.

Kosova Hükümeti:

1. Kendi sorumlulukları çerçevesinde uluslararası işbirliği alanındaki işlerle yüklenir,
2. Özel yasa ile, dışişleri Bakanlığı dahil olmak üzere Hükümet'in strüktürünü saptar,
3. Kosova'da diplomatik temsilciliklerin kurulması için koşulların yaratılması yönünde önlem alır ve girişimlerde bulunur.

40. - Değiştirge

Dördüncü bölüm olan "Yargı sistemi" değişmeli ve şu şekilde yeniden formüleşmeli:

Yargıtay'ın yönetimi

9.4.1 Yargıtay'ın yönetimi, mahkemeler tarafından gerçekleştir

9.4.2 Yargıtay yönetimi bağımsızdır

9.4.3 Mahkemeler, Anayasa ve yasalar esası üzere yargı getirir

9.4.4 Kosova Yüksek Mahkemesi, yargıtayın en yüksek mahkemesi olarak, Yasa'nın yekvücutlu uygulanmasını ve bu süreçte yurttaşların hakeşitliliğini sağlar,

9.4.5 Kosova Yüksek Mahkeme Başkan'ını, Kosova Yüksek Mahkemesi Genel Meclisi ve Kosova Mahkemeler Konseyi'nden önceden düşünce aldıktan sonra, Kosova Başkan'ının önerisi üzere Kosova Meclisi seçer ve atar.

9.4.6 Kosova Yüksek Mahkeme Başkan'ının görev süresi dört yıldır,

9.4.7 Mahkemelerin kurulması, yetkisi, yapısı ve örgütlenmesi ve mahkeme süreçlerini Yasa ile düzene koyulur.

9.4.8 Mahkeme soruşturması alenidir ve kararlar, Kosova adına aleni olarak yayımlanır. Çok nadir olarak bu yasa ile kamuoyunun katılmamasını kararlaştırabilir.

9.4.9 Davalara yargıçlar kurulu üyeleri de katılır. Yargıçlar kurulu üyelerinin katılımı ve çalışmalarını yasa ile saptanır.

9.4.10 Hakemler, Yasa ile uyumlu

olarak dokunulmazlığa sahiptir.

9.4.11 Dava duruşmasına katılan hakemler ve yargıç üyeleri olan hakemler, suç işleri - yani hakem tarafından yasaya saygısızlık durumları hariç, kendi düşüncesini ortaya atması ya da mahkeme kararının getirilmesi süresinde kullandığı oy için sorumluluğa tabi tutulamaz.

9.4.12 Suç işleri için suç davasına tabi tutulan hakem, Kosova Mahkeme Konseyi'nin izni olmadan tutuklanamaz.

9.4.13 Hakemin görevde kalma süresi, sınırlanmaz.

9.4.14 Bu maddenin 1. tutumu hariç olmak üzere, ilk defa göreve hazırlık dönemine tabi tutularak, 5 yıllık süre için hakemler değişmektedir. İkinci atamadan sonra hakem, süresiz olarak kendi görevini idman etmektedir.

9.4.15 Kosova Yüksek Mahkeme'nin hakemlerinin görev süresi şu durumlarda sona erer:

- istifasını verdiği zaman
- hakem görevinin idmanı için yeteneğinin sürekliliğini kaybetmesi durumlarda
- mahkeme kararı ile suç işleri için cezalandığı ve böylece hakem görevini idman etmek için layık olmadığı durumlarda
- Yasaya uyumlu olarak Kosova Mahkeme Konseyi'nin kararlaştırdığı örnekte disiplin zedelenmesi durumlarında.

9.4.16 Hakem görevinden alınması kararına karşı, kararı aldıktan sonra 15 gün içerisinde Kosova Anayasa Mahkemesi'ne ağılaşma hakkına sahiptir.

9.4.17 Disiplin sorumluluğu ile ilgili olarak Kosova Mahkeme Konseyi'nin kararına karşı hakem, kararı aldıktan sonra 15 gün içerisinde Kosova Anayasa Mahkemesi'ne ağılaşma bulunabilir.

9.4.18 Bu maddenin 4. ve 5. tutumu esası üzere ağılaşmalar, ağılaşmanın alındığı günden itibaren 30 gün içerisinde Anayasa Mahkemesi'ne sunulabilir. Kosova Anayasa Mahkemesi'nin kararı, Anayasa davasına karşı hakkını

yadsımaktadır.

9.4.19 Mahkemenin geçersiz sayılması ya da yasa ile uyumlu olarak yasama sisteminin yeniden örgütlenmesi gereksinmelerin var olması durumları hariç olmak üzere hakemlerin yerleri, kendileri uzlaşmadan değiştirilemez.

9.4.20 Hakem, hakem görevine aykırı olan başka bir görev ya da etkinlikte bulunamaz.

9.4.21 Anayasa ve Yasa ile uyumlu olarak Kosova Mahkeme Konseyi, hakemleri atar, görevden alır ve onların disiplin sorumluluğu konusunda karar alır.

9.4.22 Kosova Mahkeme Konseyi'nin atanması sürecinde, Kosova Meclisi belirli komisyonundan düşüncenin alınması gerekir.

9.4.23 Kosova Mahkeme Konseyi, öngörülen sürece ve yönetime göre Kosova Meclisi'nin atamış olduğu hakem, avukat ve üniversite profesörleri sıralarından 11 üyeden oluşmaktadır. Kosova Mahkeme Konseyi üyelerinin çoğu, hakemler sıralarından olmalıdır.

9.4.24 Mahkeme başkanları, Kosova Mahkeme Konseyi üyeliğine seçilemezler.

9.4.25 Kosova Mahkeme Konseyi üyeleri, yeniden seçilme hakkı olmaksızın dört yıllık görev süresi için seçilirler.

9.4.26 Kosova Mahkeme Konseyi Başkanı'nı, iki yıllık görev süresi için gizli oylama ile Kosova Mahkeme Danıştay üyelerinin çoğunluğu seçer.

9.4.27 Kosova Mahkeme Konseyi'nin çalışma alanı, yasa ile düzenlenir.

Yargıtay

9.4.28 Yargıtay, suç işleyen ve cezayı gerektiren diğer eylemlerde bulunanlara karşı gelmek, Kosova mülkünü savunmak amacıyla yasal işlemlerde bulunmak ve Anayasa ve yasayı korumak için hukuki araçları kullanmak ile sorumlu ve görevli olan bağımsız mahkeme organıdır.

9.4.29 Kosova Yargıcını, Kosova Yargıtay Konseyi'nin izni ile Kosova Hükümeti'nin önerisi üzere Kosova

Meclisi dört yıllık görev süresi için seçer.

9.4.30 Yargıç yardımcılarını birinci görev süreleri içinde, beş yıllık görev süresi için atanır. Bundan sonraki ataması süresinde yargıç yardımcılarını, görevini belirsiz süre içinde yaparlar.

9.4.31 Yargıç yardımcılarını, Kosova Yargıtay Konseyi göreve atar, görevden alır ve disiplin sorumluluğuna çeker.

9.4.32 Kosova Yargıtay Konseyi, yasa ile saptarılan şekilde ve süreç ile Kosova Meclisi atar. Kosova Yargıtay Konseyi üyelerinin çoğu, yargıç yardımcılarını sıralarından olmalıdır.

9.4.33 En yüksek yargıçlar, Kosova Yargıtay Konseyi'nin üyeleri olamaz.

9.4.34 Kosova Yargıtay Konseyi'nin çalışma alanı, örgütlülüğü ve çalışma şekli, yasa ile düzene konulmaktadır.

9.4.35 Yargıtay örgütlerinin kurulması, çalışma alanı ve yetkisi, yasa ile düzene koyulur.

41. - Değiştirge

Altbaşlık olan "Anayasa Çerçevesi konularına ilişkin Yüksek Mahkeme'nin özel konseyi"şu şekli almaktadır: "9.5 bölümü", "KOSOVA ANAYASA MAHKEMESİ" başlığı altında olmak üzere içeriği şöyledir:

9.5.1 Kosova Anayasa Mahkemesi, ünlü hukukçular, özellikle ise avukat yargıçları ve adalet alanındaki üniversite profesörleri sıralarından 8 yıllık görev süresi için Kosova Meclisi tarafından seçilen 9 hakemden oluşur.

9.5.2 Kosova Anayasa Mahkemesi hakemlerinin adaylık gösterme süreci ve onların seçimi yönündeki öneriyi, anayasa konuları ile görevli olan Kosova Meclisi'nin belirli komisyonu uygular

9.5.3 Kosova Anayasa Mahkemesi, mahkeme başkanını 4 yıllık görev süresi için seçer.

9.5.4 Kosova Anayasa Mahkemesi hakemleri, başka bir aleni ya da profesyonel görevi yapamazlar.

9.5.5 Kosova Anayasa Mahkemesi hakemleri, Kosova Meclisi milletvekilleri olduğu gibi dokunulmazlığa tabi tutulurlar.

9.5.6 Kosova Anayasa Mahkemesi hakemleri, şu durumlarda seçilmiş olduğu görevden görev süresi geçmeden alınabilmeliler: eğer istifasını verirse; hapis cezasına çarptırılırsa ve geçerli mahkeme kararıyla görevini yapmak için yeteneksiz olarak ilan edilirse.

9.5.7 Anayasa mahkemesi şu kararları alır:

- Yasanın Anayasa ile uyumlaştırılması
- Diğer normatif akidlerin, Anayasa ve yasa ile uyumlaştırılması
- Uygulanması durudurulmuş yasanın anayasaya uygunluğu ve diğer akidlerin anayasaya ve yasaya uygunluğunu değerlendirebilir. Dolayısıyla, onların durudurulmasından istemin sunulduğu güne kadar ya da sürecin başlatılması için herhangi bir önerinin sunulmasından bir yıldan çok geçmemesi şartıyla bu geçerlidir.
- Bu kararlarla esas insani özgürlüğü ve insan ile yurttaşların haklarının ve aynı zamanda Kosova Anayasası ile garanti edilmiş yerel özyönetim hakkı zedelenmiş ise Kosova'nın merkez enstitüsyonları, yerel özyönetim enstitüsyonları ve birimlerinin özel kararlarına karşı Anayasa davaları hakkında karar alır
- Anayasallığın ve yasallığın gerçekleşme sürecini uygular ve karşılaşılan anayasaya ve yasallığa karşı olan herhangi bir durumu takip eder ve Kosova Meclisi'ni bu konuda bilgilendirir.
- Yargının fiili ve yasama idare organları arasında yetkiler çatışması konusunda karar alır
- Kosova Başkanı'nın sorumluluğu hakkında Anayasa ile uyumlu olarak karar alır
- Politik partilerin program ile etkinliklerinin Anayasal özünü denetler ve Anayasa ile uyumlu olarak onların çalışmalarını durdurabilir.
- Seçimler ve referandumların anayasallığını ve yasallığını denetler ve aynı zamanda mahkemelerin yetkisinde olmayan anlaşmazlıkları çözüme bağlar.

- Anayasa ile saptanan diğer çalışmaları da yapar.

9.5.8 Anayasa mahkemesi, belirli bir enstitüsyonun, Anayasa ve yasanın verdiği hükümlerin uygulanması için hükümleri getirmedeğini saptarsa (getirmekle görevli olduklarına rağmen), bu konuda Hükümete bilgi verir ve ancak Hükümetin getirmesi gereken hükümler konusunda Kosova Meclisi'ni bilgilendirir.

9.5.9 Anayasa Mahkemesi, anayasaya karşı olduğunu saptarsa, yasayı geçersiz sayar.

9.5.10 Kosova Anayasa Mahkemesi, anayasaya ve yasaya aykırı olduğunu saptadığı takdirde diğer normatif akidleri geçersiz sayar ve kullanıstan çıkarır.

9.5.11 Anayasa Mahkemesi, Anayasa'nın 14. maddesi ,1,3. tutumuna göre olan durumlarda, yasanın, Anayasaya uyumlu olmadığını saptarsa ya da ikinci akidin, Anayasa ve yasa ile uyumlu olmadığı durumlarda, bu çeşit anayasallığa ve yasallığa uyumsuluğunu tasdiklayan bir karar alır.

9.5.12 Kosova Anayasa Mahkemesi hakemlerinin seçilmesi ve onların görevden alınması ile ilgili süreç ve koşullar, anayasallığın ve yasallığın değerlendirilmesi için sürecin başlatılması koşulları ve süreleri, onların kararlarının uygulanması süreci, esas insani ve yurttaş haklarının korunumu ve Kosova Anayasa Mahkemesi'nin çalışma görevlerinin yerine getirilmesi için diğer önemli konular, Anayasa ve yasa ile saptanır.

9.5.13 Anayasa yasası, Anayasa'nın değiştirilmesine ait belli sürece göre getirilir.

9.5.14 Anayasa mahkemesinin iç örgütlemesi, kendi yönetmeliğine göre düzene koyulur.

42. - Değiştirge

Geçici özyönetime ilişkin Anayasa Çerçevesi'nde, 9. bölümden sonra, yeni olan 10. bölüm eklenmektedir, içeriği ise şöyledir:

10. bölüm

REFERANDUM

10.1. Halk, oy kullanma hakkına

sahip olan 50.000 yurttaş, Kosova Meclisi'nden, Kosova'nın bütün yurttaşları için özel önemden olduğu bilinen konular hakkındaki kararların getirilmesi konusunda referandumun ilan edilmesini isteyebilir.

10.2. Kosova Meclisi, milletvekiller sayısının en az beşte birinin ya da Hükümetin önerisi üzere, Kosova yurttaşları için özel önem taşıyan konular hakkında, yani referandumun ilan edilmesini kararlaştırabilir.

10.3. Kosova'nın nihayi statüsünün çözümlenmesi, BM Misyonu tarafından yönetilmesinin geçici döneminden sonra, referandum sunulmaktadır.

10.4. Referandum hakkına, belediye idaresinin yetkisinde olan konular hakkında Kosova'nın bir belediyesinin de hakkı vardır.

10.5. Referandumun prensipleri ve süreçleri, yasa ile öngörülmektedir.

10.6. Esas insan hakları ve özgürlüğü ve toplulukların haklarına ait olan hiçbir konu, devletin finansi görevleri, referandumun ilan edildiği konular çerçevesine giremez.

10.7. Kosova Anayasa Mahkemesi, 60 gün içerisinde 1. maddenin 1, 2, 3, ve 4. noktasına göre, referanduma alınan konuların anayasallığını önceden görüşür.

10.8. 1. madde 1, 2, 3, ve 4. nokta ile öngörülen özel konuların geçerliliği, Anayasa Mahkemesi'nde görüşülme konusu değildir.

10.9. Referandum tarihini, Anayasa Mahkemesi'nin olumlu kararının getirilmesinden, ya da kararın getirilmesi için mahkemeye verilen sürenin geçmesinden sonra 45 gün içerisinde Kosova Meclisi, daha doğrusu belediye meclisi saptar.

10. Bölüm, 11. Bölüm oluyor ve sırasıyla devam eder.

28 ila 29 Temmuz tarihlerinde, yaz tatiline ayrılmadan önce düzenlenen Kosova Meclisi toplantısında, bir önceki Meclis toplantısında kabul edildiği toplam 38 değiştirgeğin BMÖT'sine gönderilmesini kararlaştırdı.

Başarılı görüşmelerde Kosova'nın arzuları anlayışla karşılandı

Kosova Meclisi Başkanı Nexhat Daci, tüm sorumlulukların Kosova'daki devletin seçme demokrasi strüktürlerine aktarılması, tüm yönetim kapasitelerinin kurulması ve Savunma Bakanlığı hariç tüm bakanlıkların komple edilmesi isteminde bulunarak, Kosova'da NATO Barış Güçleri'nin bulunmasının faydalı olduğunu ve bunun yöredeki istikrarlığın sembolü olduğunu vurguladı

Kosova Meclisi Başkanı Akademik Nexhat Daci, yarın ABD'ye yapmış olduğu birkaç günlük ziyaretini tamamlıyor. Bu ziyaret sırasında, Kosova Meclisi Başkanı Daci, Steytdpartment, ABD Kurultayı ve Senatosu'nda toplantılar düzenledi. Aynı zamanda Başkan Daci, Uluslararası "Vudrov Vilson" Merkezinde seminer ve Steytdpartmentte yuvarlak masa toplantısı örgütledi.

Kosova Meclisi Başkanı Nexhat Daci, ABD'nin resmi makamlarıyla UNMİK'in gidiş stratejisi, Kosova yönetim kapasitesinin kurulması ve Kosova'daki yerel hükümet reformu hakkında konuştu.

Konuşmaları sırasında Başkan Nexhat Daci, geçen üç yıl içerisinde UNMİK'in başarılı olduğunu ve yönetim strüktürlerinin yenilenmesi ile kurulması yönünde iyi sonuçlar elde ettiğini belirterek, şimdi UNMİK'e gerek duyulmadığını ve onun strüktürünün süreçleri ileriye götüremiyebileceğini ortaya attı. Bunun için, onun mandatını değiştirerek, yerel seviyeden çekerek, Kosova seviyesinde danışmanlık misyonu ve bazı denetim görevlerini üstlenerek değişmelerin yapılması gereklidir.

Kosova Meclisi Başkanı Nexhat Daci'nin belirttiğine göre, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra en başarılı uluslararası müdahale unutulmamalıdır. Öyle ki, Kosova'nın daha iyi bir geleceği için tüm sorumlulukları Kosovalılara vererek, demokrasi bir ülke olarak Kosova'yı birleşmiş Avrupa'ya entegre ederek ve ABD ile olan dostlukları sürdürerek, müdahalenin başarıyla sonuçlanması gereklidir, ki şimdiye kadar yapılanların hepsine Kosova halkı minnetardır.

Diğerleri arasında Kosova Meclisi Başkanı Daci, tüm sorumlulukların Kosova'daki devletin seçme demokrasi strüktürlerine aktarılması, tüm yönetim kapasitelerinin kurulması ve Savunma Bakanlığı hariç tüm bakanlıkların komple edilmesi isteminde bulunarak, Kosova'da NATO Barış Güçleri'nin

bulunmasının faydalı olduğunu ve bunun yöredeki istikrarlığın sembolü olduğunu vurguladı.

ABD ziyareti sırasında Başkan Daci, yöresel prensip ve nüfus strüktürüne göre Kosova'da yeni belediyelerin kurulmasını önererek, Kosova'da yerel hükümet reformu için kendi önerisini ortaya attı. Aynı zamanda bunun, şimdiki durum için en iyi çözüm yolu olduğunu ve bununla Kosova yurttaşlarına daha iyi hizmetlerin sunulabileceğini ve onların gereksinim ile istemlerinin yerine getirebileceğini belirtti. Devamında Başkan Daci, Kosova'nın tüm yurttaşlarına barış ve güvenliği sağlayacak, Kosova sınırlarını başarıyla denetleyecek ve Kosova'daki tüm örgütlü kriminal ile terör olaylarını önleyebilecek Kosova Polis Hizmeti'nin güçlendirilmesi ile bu hizmete ait tüm strüktürlerin kurulması doğrultusunda yardımın sunulması isteminde bulundu. Gerçek durumun tanıtılması ve tüm gerçeklerin ortaya atılması sayesinde toplantıların hepsi oldukça somuttu. Bu gerçeklerin hepsi Kosovalıların, demokrasi standartlara saygı göstererek ve onları uygulayarak, aynı zamanda hiç ayırım yapmadan yurttaşların ve Kosova'da yaşayan tüm diğer toplulukların hak ile özgürlüklerine saygı

göstererek, Avrupa çerçevesinde hükümeti yönetmeye hazır olduklarını göstermektedir.

Bu ziyaret sırasında Kosova Meclisi Başkanı Nexhat Daci, ABD'ye, Kosova halkına şimdiye kadar yapılan yardımlar için teşekkürlerini sunmaya ve aynı zamanda Kosovalıların istemleri ile gerçekleri ortaya atarak güncel durum hakkında bilgi vermeye geldiğini belirtti. Kosova yöneticiliğinin vizyonu ile stratejisini ortaya atarken Başkan Daci, yönetimin bütünlüklü kapasitesinin kurulması ve sorumluluklar ile görevlerin Kosova'daki seçme demokrasi enstitülerine aktarılması amacıyla, Kosova'da başlatılan süreçlerin bir an önce tamamlanması doğrultusunda gereken yardımın sunulması isteminde de bulundu.

Toplantıların hepsinde Kosova Meclisi Başkanı Nexhat Daci, kendisinin temsil ettiği enstitüler ve geleceğe ait vizyonlar ile strateji için anlayışla ve saygıyla karşılandı. İstemlerinin hepsini Başkan Daci yazılı olarak ve somut bir şekilde ABD'nin resmi makamlarına sunmuş oldu.

ABD ziyareti sırasında Başkan Daci ayrıca, Kosova'da görev yapan uluslararası misyonunun başarıyla tamamlanması amacıyla faydalı, uzunvadeli ve başarılı çözümlerin bulunması yönünde işbirliğin yapılmasını istedi.

Devamında Başkan Daci, tek doğru çözüm olarak yörenin istikrara kavuşması yönünde Kosova bağımsızlığının alternatifi olmadığını belirtti. Bağımsızlık, sadece Kosovalıların istemi olarak değil, uluslararası dostlarımızın güveni ve istemi olarak da sağlanmalıdır. Ve bunun işbirliği sayesinde gerçekleşmesi gereklidir. Bununla, demokrasi ile stabil Kosova için gereken garantiler sağlanmalı ve aynı zamanda onaylanan yasalara ve yönetimin demokrasi standartlarına önem vererek, Kosova'nın eşitlikli yurttaşları olarak sayılan tüm toplulukların haklarına saygı gösterilmelidir.

Hükümet tamamlanmalı ve görevler yerine getirilmelidir

Kosova halkının isteği yerine getirilmezse, kargaşalık ve tehlike safhasına girmiş oluruz

Kosova Meclisi Başkanı Nexhat Daci, BM Genel Sekreteri Kofi Annan'ın Özel Temsilcisi ve NATO Büyükelçisi Kai Eide'yi kabul etti ve Kosova'daki gelişmelerle tanıttı.

Sn. Daci, büyükelçi Eide ile bulunduğu görüşme süresinde, UNMIK'in Kosova'daki misyonunun yetersizliği konusundaki bilinen tutumunu ve yerli yöneticiler tarafından daha büyük yetkilerin yerine getirilmesi

gereksinimini vurguladı.

Bu görüşmede Daci, ekonomik ve sosyal plandaki duraksamaya ve Kosova halkının politik istemine uyumlu olarak ülkenin final statüsünün tanımlanmasındaki gecikmeye özellikle değindi.

Bu planda bazı şeyler değişmezse, politik çatışmalar ve büyük tehlikeler safhasına girmiş oluruz, diye vurguladı profesör Daci. O, Kosova Hükümeti'nin, Savunum

Bakanlığı hariç olmak üzere Hükümetin bütün bakanlıklarla tamamlanmasını istedi.

Kosova halkının yasal istemleri yerine getirilmezse, ekonomik kapasitelerin ve yönetim kapasitelerin kalkınmasını, Kosova'da adaletin ve güvenliğin gelişmesini mücadele etmeyenler sorumluluk taşırlar, diye özellikle vurguladı büyükelçi Eide ile görüşen Sn. Daci.

Bilimsel enstitülerin maddi durumu memnun edici seviyede değil

Daci - Popa görüşmesinden bir an

Kosova Meclisi Başkanı Nexhat Daci bugün, Arnavutluk Bilim Akademisi Başkanı Ylli Popa ve beraberindeki Kosova Bilim ile Sanat Akademisi Başkanı Rexhep İsmajli kabul etti. Kabul sırasında, akademiler arasındaki işbirliği, onların toplumsal ile maddi durumu ve toplumun bütünlüklü gelişmesindeki fonksiyonu konuları ele alındı. Bu görüşmenin devamında Profesör Daci, belirli maddi ile manevi desteği olmayan Kosova Bilim ile Sanat Akademisi'nin maddi durumundan memnun olmadığını belirterek, bir bütünlük olarak bilimin ve Kosova'daki bilimsel enstitülerinin dinamik gelişmesi esası

olarak hala bilime ait yasanın olmadığından üzüntü duyduğunu vurguladı.

Arnavutluk Bilim Akademisi Başkanı Ylli Popa ise, Arnavutluktaki bilimin de aynı sorunlarla karşılaştığını belirtti. Söz konusu akademinin güncel projelerinden söz ederken Başkan Popa, Arnavutluk Hükümeti tarafından bu yüksek bilimsel enstitüye ait projelerin desteklendiğini ileri sürdü.

Görüşmenin sonunda konuşmacılar, bilimin tüm alanlarında ilerlemenin kaydedilmesi amacıyla, Arnavutluk ile Kosova Akademileri arasındaki işbirliğinin oldukça yüksek seviyede olduğu kanısına vardılar.

Kosova'da hüküm süren tüm süreçlerde, ABD siyasetinin yönetici rolü oynaması istenilmekte

Kosova Meclisi Başkanı Akademik Nexhat Daci, bugün, Kosova'daki ABD Dairesi şefi Marcie Ries hanımefendiyle görüştü. Kosova'daki bütünlüklü süreçlerde ABD'nin göstermiş olduğu seferberliğinden bahsederek Başkan Daci, Kosova'da hüküm süren süreçlerde Amerika siyasetinin ileride de yönetici rolü oynamasını istediğini vurguladı. Ayrıca, Kosova Meclisi Başkanı Nexhat Daci, bu süreçler çerçevesinde katkısını sunan Ries hanımefendi ile sözkonusu dairenin başarısından da söz etti. Konuşmasının devamında Başkan Daci, son üç ay içerisinde Kosova'daki ABD Dairesi şefi Ries hanımefendinin yönetici ve oldukça olumlu olan kararlı rolüyle ilgili kendisine övgüler yağdırdı. Ries hanımefendinin bu görevde bulunması sürece, Kosova'daki politik durumun istikrara kavuşması ve Kosova'ya ait ayan perspektifin sağlanması yönünde oldukça başarılı sonuçlar kaydedilmiştir, ki kıyaslama yapılırsa UNMIK'in yönetmenliği altında bir ya da iki yıl içerisinde gerekenlerin hiçbirini gerçekleştirilmemiştir. Marcie Ries'in düşüncesi, benim kararlı tutumların için kararlıydı, dedi konuşmasının devamında Başkan Nexhat Daci. Devamında Akademik Nexhat Daci, Brükselle birlikte Kosova'da Washington katılımının, Kosova ile Balkanlara iktisadi istikrarlık ve daha iyi yaşam standardı vizyonunu sağlayarak, süreçlerin çoğunu azaltacağını ve bununla Kosova'nın daha iyi bir geleceği için gereken politik ortamı sağlayacağını vurguladı.

Temel öneri:

Kosova'da administratif düzeni reformunun ayrılışı ve yerel idare yönetiminin reformu

Amaçlar ve açıklamalar

Kosova'nın şimdiki yöresel-idari ayrılması ile ilgili amaç aşılmasıdır. XX yüzyılın seksenli yıllarında, yeni belediyeler kurulurken, genel olarak 31 belediye meydana getirilmişti. Daha geçlerde 5 idari ilçe de kurulmuştu. Bu tür strüktür bugün Kosova için elverişli değil, çünkü şimdi yeni koşullar meydana gelmiş ve söz konusu ayırım, bölgenin fiziki-coğrafi ölçütlerine ve kendi gereksinmelerini gerçekleştirmek ve aynı zamanda yerel yönetime katılmak isteyen belirli belediyede, yurttaş sayısı, daha doğrusu yurttaşlar sayısı ölçütlerine göre yapılmamıştır. Eski sistem, bu alandaki Avrupa standartlarını yeterince takip edememiş ve o zamanlarda yasal koşullar yaratılmamıştı. Bundan dolayı, yeni yöresel-idari ayırımın yapılması, en doğrusu olandır ve bölgedeki koşullarla uyumlu olacaktır, aynı zamanda belirli semtlerde, köylerde ya da yerel topluluklarda enstitüsyonlar yoluyla yurttaşların gönüllü istemlerini belirtecek yurttaş seçiminin yerine getirilmesi istenmektedir. Yeni bölgesel ayırımdan sonra, belediyeler seviyesinde gerçekleşen sorumluluklar, görevler, iş ve çalışmalar, ödev ile hizmetler devredilmiş olur ve idare organlarının strüktürü ve seçimi, daha doğrusu Kosova Meclisi tarafından kabul edilen yasalarla idare seviyesi belirtilmiş olur.

Tasarı

Kosova yöresinin 10.880 km²'den oluşması ve nüfus sayısının 2.4 milyon olmasına dair gerçeğe dayanarak ve bölgenin fiziksel-coğrafi özelliklerini, düzlük ve dağlık yörelerini, km² başına nüfus sayısının yoğun oluşunu göz önünde bulundurarak, Kosova'nın idari-yöresel açıdan ve yerel idare açısından bölüşülmesini öneriyoruz:

1. Belediye

2. Kent

BELEDİYE - Kosova'nın idari yöresel birimleri olarak 70 belediyeden oluşması planlanmaktadır. Her belediye, bütün Kosova'da kurulacak olan belediye sayısına göre, Kosova yurttaşlarının önerilerine bağlı olarak 70-100 km² arası oluşmalıdır. Çünkü, bütün öneriler bir araya getirilmeli ve kararın merkezden verilmemesi gerekir. Bölgenin, düzlük ya da dağlık olmasına bağlı olarak, örneğin Kosova düzlüğündeki belediye, Gora, Opoya, Rugova ya da şala ... belediyelerimuhakkak ki aralarında bölgenin doğal biçimi ve ahali açısından farklıdır. Bazı belediyenin diğerinden iki misli daha büyük olmaması, ile ya da ilçeye benzememesi amacıyla çok büyük belediyelerin meydana gelmemesi ve diğer yandan da yerel topluluğa ya da köye benzeyen minik belediyelerin kurulmaması için bu ölçütün uygulanması şarttır. Belediyeler arasındaki büyüklük farkı olamaz, çünkü yöresel ve idari görevleri bakımından, yükümlülükleri ve sorumlulukları, aslında politik birimleri açısından belediyeler düzenli yasa hükümleri ile bu eşitliğe sahip olmalıdırlar. Oturum yerlerinin belediye merkezinden olan ortalama uzaklık hesaplanmalı ve ortalama olarak düz çizgi ölçümü ile 5-7 kilometre olmalı, idare, hükümet, eğitim, sağlık, belediye vergileri, posta ve aleni hizmetler, itfaiye ve diğer gereksinmelerin bütün yurttaşlara sağlanması açısından hemen hemen eşit koşulların belirlenmesi ve sağlanması gerekir.

KENT - Kosova, Priştine, Gilan, Ferizovik, Mitroviça, Prizren, İpek ve Yakova olmak üzere 7 kentten ibaret olmalıdır. Bu kentler, yoğun insan kapasitesini barındıran büyük kent merkezleridir. Buysa, küçük bölgeler içerisinde yoğun yurttaş sayısını barındıran kentlerin özellikleridir.

Kentin yöresi ise, ahalinin ayan ve gönüllü istemi üzere belirlenmelidir. Bu yöreler, barınanlar sayısı, yöresel büyüklük, yolların enfrastrüktürü, aleni tesisler, okullar, ambulanslar, posta vs. gibi hizmetler ve bu belediyelerin aralarında kent topluluğuna bağlantılı oldukları için belirli ölçütlere saygı göstererek belediyelere ayrılmaktadır. Kent belediyeleri, kırsal belediyelerinin sahip oldukları idare strüktürü ile benzer olmamalıdır, çünkü buna gereksinmeleri de yoktur. Onlar aslında, kent topluluğuna bağlı kalmalıdırlar. Buysa, kent belediyelerin istemleri ve koordinasyonundan sonra ve saptanmış olan öncüllüklü gereksinmelere göre kentin bütün yöresi için planlaştırılma yapılır.

İdarenin aktarılması

Kosova Meclisi tarafından kabul edilmiş olan yasalarla düzene koyulacak ve kent ile kırsal yörelerinin belirlenmesinden sonra, Kosova'nın idari-yöresel düzene koyulma işleri ardından idare de aktarılır, daha doğrusu belediyelerin, kendi başına gerçekleştirecek idare seviyesi saptanır. Merkez idarenin ve merkez seviyesinde idare özelliklerinin tanımlanmasından sonra, Kosova'nın yöresel-idare politik bütünlüğünün, belediye-yerel seviyesinde idarenin ayrılması ve aktarılması için önkoşulun yaratılması ve sağlanması dolayısıyla, bu işlevlilik her ülkede olduğu gibi çalışacaktır. Buysa, yerel idareye, daha doğrusu belediye idaresine ait özel yasa ile düzene koyulacaktır. Ki bu yasayla, belirli bakanlıklar çerçevesinde örgütlenmiş olan somut görevler, bakanlıkların işlevliliği ve hizmetler öngörülecektir. Daha doğrusu merkez seviyesindeki hangi idare kapsamı ve belediye-yerel seviyesindeki hangi idare kapsamı olacağı saptanacak, aralarındaki koordinasyon ve belediyelerin sorumlulukları ve Kosova merkez seviyesindeki

idarenin sorumlulukları saptanacaktır. Belediyeler, tabi ki muhakkak saptanmış olan mekanizmalar sayesinde bir yurttaş, bir oy prensibi üzere seçilen kendi meclislerine sahip olacaktır. Meclis'te ve Hükümet'te, politik, etnik, cinsiyet, dini ve diğer özellikleri de kapsayan yerel ahaliyi nitelendiren bütün strüktürlerin temsili garanti altına alınacaktır.

Belediye, idare, mahkeme, polis, sağlık, tüm ortak belediye hizmetleri, yollar, kanalizasyon, posta hizmetlerini kapsayan ve Kosova Meclisi'nde kabul edilen yasalarla var olan ve öngörülecek olan kendi görev ve yetkileri çerçevesinde Kosova seviyesinde olan kendi yöresinde, kendine düşen tüm görevlerini yerine getirecektir. Belediyeler, kenttaş sayısı ve çıkarlarına bağlı olarak, belediye-yerel seviyesinde dil ve alfabenin hakeşitli kullanılmasını saptayacak, idare organları seviyesinde çeviri ve iletişim ile her yurttaş, organlara kendi anadilleri üzere hitap etmesi hakkına sahip olacak, yanı sıra kendi anadili üzere cevap alma hakkına da sahip olacaktır. Var olan maddi araçları ve olanaklarına, dolayısıyla kadro potansiyeline de bağlı olarak belediyelerde, örneğin belediye merkezinde ve köylerde yolların inşaatı, yani tüm yan yollar (ikinci ve daha alçak kategorili yollar), suyolları ve kanalizasyon, temizlik, sağlık ocakları seviyesinde sağlık hizmetleri, sağlık evleri, posta vs. inşaatı gibi hizmetler yapılacak ve yönetilecektir. Ancak, belli ki anayollar, yargı sistemi, polis, eğitim sistemi, sağlık sistemi ... ve posta, elektrik enerjisi gibi tüm diğer hizmetler de kadrosal ve diğer etkinlik alanlarında ellerinde olan olanakları kullanarak, belediye strüktürleri ile işbirliğinde bulunarak belirli bakanlıklar sayesinde merkezi seviyesinde gerçekleşir.

Amaç nedir?

Amaç, Kosova'nın işlevsel yönetim sistemine sahip olması ve Kosova yurttaşı, dolayısıyla yöre, bölge, semt yurttaşı ya da belirli etnik, dini ya da politik mensubiyete sahip bir kişi olarak her nerede bulunursa bulunsun, bir yurttaş olarak kendi çıkarları ile uyumlu olarak kendi amaç, istek ve gereksinmelerini daha kolay olarak gerçekleştirebilecekleri bir yer

olmasıdır.

Sadece yeni bir idari-politik örgütlenmeyle, daha doğrusu belediyelerin örgütlü olmasıyla, Kosova yurttaşları, kendilerinin tüm amaç ve gereksinmelerini, kendilerine, aileye, semte, köye, belediyeye, Kosova'ya ve dolayısıyla kendi etnik ve dini topluluğuna olan sorumluluklarını ve görevlerini soğukkanlılıkla gerçekleştireceklerdir. Demek ki, tüm bunlar kendiliğinden gerginliğe gereksinme olmadan ve uluslararası enstitüyonların arabuluculuğuna gerek duymadan, politik söyleşmelere ve anlaşmalara gereksinme olmadan gerçekleşecektir.

Kosova, etnik ve il ve onun yurttaşlarının özel oluşuna saygı ve onu korumakla birlikte yurttaşlar topluluğu olarak işlevini yapacaktır. Bununla, belediyelerin örgütlenmesinin esas

kaynağı ve aynı zamanda yerel idarenin ayrılmasının esas kaynağı olarak ulusal çıkarlılık ortadan kaldırılacaktır. Aynı zamanda, Kosova'nın merkezi idaresi ile anlaşmazlığın kaynağı olan belirli entitelerin "garanti altına alınmış savunucusu olarak" ve aynı zamanda Kosova'nın nihayi statüsü konusunda karar alınırken "yurttaş artı bölge" ve diğer ülkelere eklenmek yöntemi ile etnik çizgilerle yöresel ayrıma olan hevesle ilgili gerçek durum olarak istenilen yöreler ve kantonların yaratılması engellenmiş olurdu.

Belediyelerin yeniden düzeni, yurttaş haklarının gerçekleşmesi ile ilgili ön

hazırlık, tamamıyla gerçekleştirmiş ve bu çerçevede etnik hakların, dillerin ve alfabenin eşitlikli kullanımı, eğitim, işbulma haklarının gerçekleşmesi, bir engel olarak değil, mevcut ve saygıdeğer gerçekler prensibi olarak belediyelerin yerel yurttaş haklarının gerçekleşmesi yönündeki bir yol olarak görünmelidir.

Birkaç örnek

Elez Han Belediyesi (Ceneral Yankoviç), Kosova'nın en güneyinde bulunan bu bölgede, Kaçanik vadisinin her iki tarafındaki kent ve köy yörelerinin yurttaşları, hem yerel yurttaşlar olarak, hem de Kosova yurttaşları olarak tüm gereksinme ve isteklerini gerçekleştireceklerdir. Kaçanik yöresini Kaçanik'ten, yerleşim yerleri öyle uygunsuz meydana gelmiş ki, belediye merkezi olarak Kaçanik'te

görevlerin gerçekleştirilmesi zor olan yedi kilometrelik uzunluktaki vadi ayırmaktadır. Yeni belediyede, tüm yurttaşlar, kendi belediye hizmetlerini daha kolay olarak gerçekleştirebilecek, dolayısıyla yaşayan ve barınan yerel ahali olarak kendi gereksinmelerini gidermek ve iş ilişkisinde bulunmak için iktisadi enfrastrüktürü, gümrüğün bulunduğu sınır noktasını ve çimento fabrikasını kullanmış olabilecektir. Ancak bununla, köy enfras-trüktürü ve şardağı ve Karadak yakasında hayvancılığın ilerlemesi yönündeki çıkarları daha kolay gelişir ve yatırımcılar daha kolay bulunabilirdi.

Zaskok Belediyesi, 2.000 Aşkallı'nın yaşadığı Dubrava köyünü, Arnavutlar'ın yaşadıkları Zaskok, Pleşina, Doganay, Burnik köylerini kapsamış olurdu. Bu, kendi yaşam özellikleriyle dolu ve özel kalkınma özelliklerine sahip dağlık ve düzlüklere sahip olan şardağı boyunda bulunan bir yöredir.

Graçanisa Belediyesi, ahalinin çoğunluğunu Sırp yurttaşların oluşturduğu Prekose, Çağlavisa, Laple Selo gibi diğer Sırp köylerini kapsayan ve aynı zamanda Marevs ve Slivovo gibi Arnavut köylerini de içine alabilen bir düzlük belediyesidir. Öyleki, yurttaş, kendi çıkarı sayesinde etnik çıkarların kapsadığı dil ve alfabenin kullanılması, eğitim, işbulma gibi gereksinmelerini gerçekleştirebilecektir.

Mamuşa Belediyesi, Prizren yöresinde bulunur ve genel olarak Türk halkını barındırır.

Prizrenin Jur Belediyesi

Mitroviça Baygorası'ndaki şala Belediyesi

Belediye olduktan sonra bu beldiyeye fiziki-coğrafi, ekonomik özellikleri, kaynak ve zenginlik özellikleri, etnik özellikler, yurttaş strüktürü ve belediye olarak bu özelliklerin var olması itibariyle somut öncüllükler ve kalkınma öncüllüğü verilecektir. Tüm bu reformların gerçekleşmesi için ise, nüfus sayısı ve onun strüktürü, etnik ve cinsiyet profesyonel strüktürü hakkında somut bilgilerin elde edilmesi amacıyla, nüfus sayımlarının yapılması gerekir. Aslında bu önkoşul olarak bilinmeyebilir de, çünkü önceki sayımlar da kullanılabilir. Buna rağmen bölge ile birlikte yurttaş da yeni idari-yöresel ayırım ve yerel idarenin işlevliliği için ortak bir eleman olduğunu bilmeliyiz.

Ayrıca, bilgilerin bilgisayarda işlenmesiyle, Kosova'da belediyelerin yeni ayırımı dolayısıyla idari (administratif) işler yoğunlaşmayacaktır, aksine yurt-

taşlar ıD kartlarıyla ve kimlik belgesiyle, vergi görevlerini ve diğer idari görevlerini yerine getirebilmek için sivil ve kadastru durumu hakkında tüm bilgi ve kayıtlı belgelerini alabileceklerdir. Belediye dairelerinde sadece, evrakların kaydı ve tasdik işleri konusunda vatandaşların işleri olacaktır.

Haziran 2004 yılı

Uyarı :

Kosova Meclisi Başkanı'nın önerisi, Kosova'nın idari bakımdan ayrılması ve Kosova yerel idaresinin reformları, Kosova Meclisi'ndeki partilerine, Kuint ülkeleri Daireleri'ne ve medyalara resmi olarak dağıtılmıştır.

Bu projenin amacı, bu konuda reformun ele alınması için tartışmaların körüklenmesi, Kosova belediyelerinin ve Kosova yurttaşlarının bu konuda kendi düşüncelerini ortaya atması, kendi çıkarı ve bütün Kosova'nın çıkarına olan en uygun çözüm yolunu önermeleridir.

Kosova Anayasası - herkesin çıkarından olmalı

Kosova'nın çok uluslu olması, onun zenginliğini ve kültür-tarih etkinliklerin sonucunu oluştursa gerek ve bu Kosova'nın egemen ile bağımsız devlet olmasını sağlamaktadır

Nafiye Gaş

15 Mayıs 2001 tarihinde getirilen Kosova'daki Geçici Özyönetime ait Anayasa Çerçevesi'nin bazı bölümleri ile maddelerinde değişimler yapılmalıdır, çünkü ister politik, ister de hukuki açıdan, Kosova'ya ait esas hukuki-politik belgenin, UNM~K mandatının başlamasından, Kosova özyönetim demokrasi enstitülerinin kurulmasına, daha doğrusu bu mandatın sona ermesine kadar aynı kalması yerinde değildir.

Eğer UNM~K, idareyi yerli enstitülere aktarmazsa ve eğer bu idare Kosova'nın yeni Anayasası'na göre uygulanmazsa, o zaman UNM~K kendi misyonunu başarıyla yerine getiremez.

Yeni Anayasa, oylamayla getirilemez, genelde bu politik öznelerin anlaşması üzere getirilmelidir. Değiştiregelerin onaylanması için Meclis oylarının üçte ikisi gereklidir, yani en azından milletvekillerininin 81 oyu gereklidir. Aynı zamanda, bu alanlarda yüzyıllarca birlikte yaşayan ve iyiyi de kötüyü de beraberce paylaşan çeşitli halklara mensup olanlar arasındaki ilişkilere önemin verilmesi gereklidir.

Düşünceme göre, Kosova'daki çeşitli halklara mensup olanlar, Kosova'nın egemen ve bağımsız devlet olmasına yardımcı olan kültür-tarih olayların ürünü olarak değerli zenginliklerinden birini

oluşturmaktadır.

Bütün bunları gözönünde bulundurarak, diğer etnik toplulukların Meclis gurubu, Anayasa Çerçevesi'nin herhangi bir değişmesiyle, Türkler, Boşnaklar, Goralılar, Haşkaliler, Romlar ve Mısırlılar, ister Kosova Meclisi'nde kendilerine ayrılan yerler açısından, ister de dil ve yazının kullanımı, ulusal semboller, eğitim ve kültür gelenekleri ile diğer etnik özelliklerin bakımı alanındaki onların ulusal hak ile özgürlüklerine saygının gösterilmesi açısından hakların azaltılması ya da yeni bir definisyonun verilmesinden yana değildir.

Kosova'daki mensubiyet hakları, tek sözle azınlıkların hakları, önerildiğine göre özel yasayla düzenlenemez, tam aksine bunların hakları di erleriyle birlikte eşitlikli kategori olarak, Anayasayla garanti edilmelidir.

Gereken oranda danışma yapılmadan analize varılmıştır

Kosova Meclisi'nin Medyalara ait Komisyonu, 17 ve 18 Mart olayları hakkında Medyalara ait Geçici Denetçisi ve AGİT'in Enformasyonu'nu inceledi, bu enformasyon müellifinin düşüncesini dinledi ve söz konusu Komisyon'un medyalar temsilcisi ve Meclis milletvekillerinin yorumlarını gözden geçirerek, bu esasa göre bir

DEĞERLENDİRME

yayınladı

Kosova'da 17 ve 18 Mart olayları hakkında Kosova'nın üç merkezi medyalarının yorumları ile ilgili ...Denetçinin İncelemesi, Kosova'da var olan üç medyanın (birisi aleni, diğer ikisi özeldir) haberleri konusunda her yönlü ve dellili tartışmaların yapılmasını gerektirmektedir.

Bu incelemenin bir bölümü ile aynı görüşte olduğunu belirtirken Kosova Meclisi'nin Medyalara ait Komisyonu, bu inceleme/enformasyonun hazırlanması konusunda kendisinin hatta danışılmadığından dolayı üzüntü duyarak vurgulamaktadır.

Bu inceleme, bu alandaki yerli öznelere daha geniş çapta danışma ve işbirliği yapılmadan hazırlanmıştır, bu yüzden, tektaraflı ve medyalara olan real sorumluluktan kaçınma amacını içeren bir inceleme olarak değerlendirilmiştir. İncelemede, resmi enformasyonun neden sunulmadığı ve bu sorumluluğun kimin adresine ait olduğu konusunda özetli cevap yok.

Bu açıklamanın olmayışı, daha doğrusu onun özetinin daha derinden analizine inmekle bu inceleme, medyaların, Kosova enstitüsyonlarının ve genel olarak Kosova toplumunun disipline tabi tutulması girişimi ve amacı sezilmektedir.

İncelemede, Çaglavisa'daki olayların ve bazı yolların ablukaya alınması olaylarının açıklaması ve değer-

lendirmesi yapılmamış, bu ve Kosova'daki Sırp medyalarının oynadıkları rol, 2004 Mart olaylarının patlak vermesini körüklemiştir.

ÖNERİYOR

- Medyaların yöneltmesi, özellikle ise "Medyalar sayesinde krizlerin yöneltmesi" konusunda medyalar için öğretici derslerin örgütlenmesi gibi konularla birlikte profesyonelizm seviyesinin yükseltilmesi konusunda daha büyük ilginin gösterilmesi.

-Elektronik ve yazılı medyaların yasal düzeninin, bir an önce yerli enstitüsyonlarına aktarılması.

-Medyalar tarafından Suç Yasası'nın zeddelendiği kanıtlanırsa, bu konuda, hakem ve yargıç rolüne soyunarak ister yerli, ister yabancı olsun denetçiler değil, Kosova Yargıtayı harekete geçmelidir.

-Kosova elektronik medyaları, ilk sırada merkezi, özellikle Kosova'nın aleni medyası olan RTK, doğru, tarafsız ve politik açıdan renklere bürünmemiş değerlendirme ve kanıları esası üzere, sadece sözü olayda değil, diğer olay ve hadiseler konusunda profesyonel olmayan haberciliği, var olan zayıflıkları ve eksiklerini bir an önce ortadan kaldırmalıdır.

-Medyalara ait geçici denetçi ve AGİT, Kosova Meclisi'nin Medyalara ait Komisyonu, çeşitli gazeteciler birliği ve RTK yöneticileri tarafından, söz konusu İnceleme konusunda ortaya attıkları uyarıları, göz önünde bulundurulmalı ve bununla uyumlu olarak İncelemede belirli düzeltmeleri yapılmalıdır.

-Halk oylaması ile seçilmiş olan enstitüsyonlara, medyaların ve onların çalışmalarını denetleyenlerin daha saygılı olması ve daha sıkı işbirliğinde bulunması gerekir.

Meddyalara ait Komisyonun Birinci Asbaşkanı
Sabit Rustemi,ö.i.

FATMİR SEJDİU, TÜRKİYE'NİN BELGRAD BÜYÜKELÇİSİ HASAN SERVET ÖKTEMİ KABUL ETTİ

Avrupa yolunda Kosova, Türkiye'nin de desteğini istemektedir

Kosova Meclisi Başkanlık Kurulu üyesi Dr Fatmir Sejdiu, bugün Türkiye'nin Belgrad Büyükelçisi Hasan Servet Öktem'i ve Priştine Eşgüdüm Bürosu Müsteşarı Metin Kılıcı kabul etti. Kosova Meclisi'nin strüktürü hakkında konuklara bilgi veren Fatmir Sejdiu, Kosova Meclisi'nde Türk Partisi'nin de yer aldığı ve bu partiyle yapılan işbirliğin memnun edici seviyede olduğunu belirtti. Kosova Türk topluluğunun, Kosova'daki güncel süreçlere göre yapıcı tutumu vardır, çünkü bu topluluk Kosovalılarla ortak kaderi paylaşmakta ve Kosova'nın bağımsız olma önerisini desteklemektedir. Bizler, Kosova'da yaşayan tüm yurttaşlar için bağımsız bir Kosova istemekteyiz. Mart olaylarını, özellikle evlerin ve dini objelerin yakılmasını ister enstitüler, ister de halk olarak hor gördük. Kosova Meclisi, bu olaylar hakkında hala kesin değerlendirmesini sunmamıştır, oysa zaman gerçeği göstermiş olacaktır. Fakat, bu olaylar, Belgrad'ın istediği gibi çember olarak boynumuza takılmamalıdır.

Bizler, yörede istikrarlık faktörü olmak için her zaman ayan vizyonu ve amacı olan Avrupa'nın bir kısmıyız, bunun için de Avrupa entegrasyonu ile Kosova bağımsızlığı yolunda Türkiye'nin de destek sunmasını istiyoruz. Bu yolu hep birlikte, harfi harfine ve samimiyetle izleyeceğiz. Paralel strüktürler sayesinde Kosova'ya devamlı olarak olumsuz etki etmek isteyen ve aynı zamanda kendi amaçları için Kosovalı Sırplar'dan faydalanan Sırp diverzasyonu hala mevcuttur.

İçinde bulunduğumuz yılın ekim ayında, seçimlerin geçen seçimlere benzer olacağına umut etmekteyiz, çünkü önceki seçimler Güneydoğu Avrupa'da en iyileri olarak değerlendirilmiştir. Bu yılki seçimlerin de Avrupa Topluluğu tarafından gözlenmesini istiyoruz, dedi konuşmasının sonunda Fatmir Sejdiu.

Kosova ile Arnavutluk Meclisleri'nin bayanları biraraya geldiler

Magbule Çeço, Arta Dade, Valentina Leskaj, Elida Tepelena ve İnsan Gelişmesi Birliği temsilcisi Ornela Abazi'den oluşan Arnavutluk Meclisi'nin bayanlar heyeti, Edita Tahiri, Edi Shukriu, Sala Ahmetaj, Teuta Hadri ve Sebahate Grajçevsi'den oluşan Kosova Meclisi'nin bayanlar heyeti tarafından kabul edildi.

Oldukça sıcak bir havada yürütülen bu çalışma toplantısında, bayan milletvekilleri, politik ile ulusal plandaki önemli konular ve özellikle kadın konuları hakkında konuştular. Kosova'nın bayan milletvekilleri, toplantıda hazır bulunan konukları son beş yıl içerisinde Kosova'da olup biten politik olayları hakkında bilgilendirdiler. Bu konuyu daha geniş

olarak görüşürken, Kosova'nın esas amacının, bağımsızlıkla ilgili halkın isteminin gerçekleşmesi olduğu ve bunun Kosova'nın iktisadi gelişmesi perspektifinin açılması için temel koşullardan birini oluşturduğunu belirttiler. Devamında, mart olaylarından sonra Kosova'daki durumun uluslararası topluluk ile yerli siyasetin yeni yaklaşımını gerektirdiğini ortaya atıp, "bağımsızlık ile standartlar" siyasetine geçmenin imperativi oluşturduğunu vurguladılar.

Kadın konuları hakkında konuşurken, Kosova'da kadınların politik süreçlerinde kendi rolü olduğuna değinilerek, karar alma sürecinde de kadınlar payının artmasının gerekli olduğu belirtildi.

Savaş sırasında kaybolan kişiler kaderinin aydınlatılması sürecinde Kosova'nın yerli enstitüleri ard planda bırakılıyor

Kosova Meclisi sürecinde bulunan Kosova'nın özgürlüğü ile bağımsızlığı için savaştan kurtuluş savaşı temsilcilerinin ve hayatlarını kaybedenlerin ailelerinin haklarıyla ilgili Yasa Tasarısı ve aynı zamanda savaş sırasında kaybolan kişiler kaderinin aydınlatılması sürecinin hızlandırılması, Savaş sırasında kaybolan kişilere ait Kosova Meclisi Komisyon Başkanı Flora Brovina'nın bugün Uluslararası Kızılhaçın bir heyetiyle yapmış olduğu görüşmenin ana konusunu oluşturmaktaydı. Söz konusu heyeti, merkezi Budapeşte'de olan Merkezi ve Güneydoğu Avrupa'ya ait Yöresel Danışman Robert M. Young ve Koordinatör yardımcısı Udo Wagner oluşturmaktaydı.

Bu münasebetle, aile üyesinin ölüm nedeninin açıklanması amacıyla ailelerin haklarıyla ilgili Kızılhaç Anlaşması ile Rezolüsyonuna dayanırsak, kaybolan kişilerin ailelerinin korunmasıyla memnun olamayız diye belirtildi. Kosova Meclisi sürecinde bulunan söz konusu Yasa Tasarısı'nda, ister kaybolan kişiler, ister de kaybolan kişinin hukuki statüsü ve aynı zaman-

da kaybolan kişilerin ailelerini koruyabilecek mekanizmalardan hiç bahsedilmiyor.

Kosova'da kayıp kişilerle ilgili sürecin kaygı verici ve bileşik sürecinden söz ederken Flora Brovina, bu fırsatla, bu süreçte yerlilerin önemsenmediklerini vurguladı. Öyleki, UNMİK ve Kayıp Kişilere ait Uluslararası Komite arasında bu konuda yerli enstitüyonları önemsemeyerek, UNMİK ve Çoviç'in Dairesi arasında bir Protokol söyleşmesi imzalanmıştır, ancak bu söyleşmenin kopyası hala bize resmi olarak iade edilmemiştir, diye vurguladı Brovina. Bu tür davranışlarla, bir halkın hakları da çiğnenmektedir. Kosova hala, kayıp kişilere ait Daireye sahip değildir, sadece bakanlararası komisyon bu konuyla ilgilenmektedir. Buysa, kayıp kişilerin kaderlerinin aydınlığa kavuşturulması konusunu daha da zorlaştırmaktadır.

Cesetlerin iade edilmesi dolayısıyla UNMİK tarafından sağlanan evraklar, belirli kişilerin kayıp olması ile ilgili ortam, öldürüldüğü araç ve cinayeti işleyenin adını içermediği için hukuki açıdan da yetersizdir.

Hydajet Hyseni Arnavutluk Meclisi'nin Bayanlar Heyetini kabul etti

Kosova ile Arnavutluk Meclisi üyeleri işbirliği çerçevesinde bugün Kosova Meclisi Başkanlık Kurulu üyesi Hydajet Hyseni, başta Arnavutluk Meclisi'nin Başkan yardımcısı Magbule Çeço olmak üzere, milletvekilleri heyetini karşıladı.

Başkanlık Kurulu üyesi Hyseni, Arnavutluk Meclisi üyelerine, Kosovadaki gelişmeler ve yurttaşların istemlerine uyumlu olarak ülkenin bir adım ileriye gitmesi ve statüsün saptanması için önemli koşullardan birini oluşturan yasamanın onaylanması amacıyla Meclis'in etkinlikleri hakkında bilgi verdi. Yanı sıra, Hyseni, iki ülke Meclis üyeleri arasındaki işbirliğin ve barış, istikrarlık ile entegrasyon fonksiyonundaki demokrasi gelişmelerin oldukça önemli olduğunu değerlendirdi.

Arnavutluk Meclisi'nin Başkan yardımcısı Magbule Çeço ve milletvekilleri Arta Dade, Edita Tepelena ile Valentina Leskaj, Kosova'daki olumlu gelişmeler ve Arnavutluk ile Kosova arasındaki işbirliğin hızlandırılmasını memnuniyetle saptadılar. Diğer yandan onlar, ülkenin, Avrupa ile Avrupa-Atlantik strüktürlerine entegre edilmesi doğrultusunda Arnavutluğun seferber olduğunu da belirttiler. Fakat, Arnavutluk Meclisi üyeleri özellikle, Arnavutluğun Meclisi görgülerini ve aynı zamanda yasaların onaylanması süreci ile Meclis tartışmalarının örgütlenmesi yönünde Kosova yasamacılığına yardım etmeye hazır olduklarını dile getirdiler.

Arnavutluk Meclisi üyeleri, Kosova Meclisi'ndeki kadınlar sayısının yüksek olduğunu değerlendirirken, Kosova Meclisi üyelerinin, Kosova'nın politik sahnesinde daha etkin olmalarının gerekli olduğuna işaret ettiler. Onların düşüncesine göre, politik kararalma süreçlerinde kadınların etkin olmaları, ister Kosova'nın politik emansipasyonu, ister de Kosova statüsünün belirlenmesinde oldukça önemli rolü oynayacaktır.

Yaratıcılık etkinliğine vergi ödenmemeli

Bu Yasa Tasarısı, sadece maaşlara değil, tüm gelir kaynaklarına da kişisel gelirler vergisinin ödenmesini gerektirmektedir, öyle ki sadece çalışan kişiler ve ortaklar vergiyi ödemeye zorludurlar. Bununla, fiskal görevin ortadan kaldırılması sağlanmaktadır. Aynı zamanda bunun sayesinde vergi sisteminde horizontal eşitlik belirmektedir, demek oluyor ki vergi çeşitlerinde kötü kategorizasyonun olmaması için tüm gelir kaynaklarına eşit olarak vergi ödenmektedir

Kosova Meclisi, Kişisel Gelirler Vergisi'ne ait Yasa Tasarısı'nı iyice araştırdı. Bu Yasa Tasarısı'yla ilgili önsözü sunan İktisat ile Finansı Bakanı Ali Sadriu, Kosova Vergi sisteminin ilerlemesi ve Avrupa Topluluğu standartlarına daha yakın olması amacıyla, bu yasanın getirilmesinin Hükümetin İktisat Programı tarafından da öngörüldüğünü belirtti. Bu Yasa Tasarısı'nın, Kosova'ya ait standartların yerine getirilmesi yönünde de kullanılması öngörülmektedir, öyle ki bu yasanın getirilmesinin hem büyük önemi, hem de çokyönlü çıkarı vardır.

Önerilen Yasa Tasarısı, bu tür vergilere ait Hükümde yer alan zayıflıklıkları gidermektedir ve şimdilik sadece maaşlar ve bisnis ile alımsatımdan elde edilen gelirlere uygulanmaktadır. Bunun için, Kişisel Gelirler Vergisi'nin, tüm gelir kaynaklarına uygulanacak çok kapsamlı özellikte olmasını önermekteyiz. Sözkonusu Yasa Tasarısı, Kosova'daki gelirlere ait vergiler yasanın yapısını düzeltmekte ve kabul edilir olmasını sağlamaktadır.

Vergileri kimler ödemeli?

Bu Yasa Tasarısı hakkında UNMİK tarafından uyarı aldık, çünkü onlara göre bu Yasa, Yasa şeklinde değil, Hüküm olarak getirilmelidir. Fakat, bir yandan bu uyarı, statüden önceki standartlarla, yani UNMİK ile ortakça hazırlanan standartlarla uyumlu değildir, oysa statüden önce hazırlanan standartlara göre, işlerin çoğunun hükümlerle değil, yasalarla gerçekleşmesi saptanmıştır. Diğer yandan, Meclis, hükümleri değil,

yasaları getirmektedir. Demek oluyor ki, yapılan uyarı sadece isime aitti-yani buna ya Yasa ya da Hüküm dememiz gereklidir?

Yasa Tasarısı üç bölüme ayrılmıştır. Birinci bölüm vergileri ödemeye zorunlu olanlara, vergi oranına ve vergi esasına ilişkindir. İkinci bölümde her kaynağa ait gelirlerin vergiye tabii tutulmasının hesaplanması yöntemi kapsanmıştır, üçüncü bölümde ise ödemeler ile vergi faturalarıyla ilgili administratif yöntemleri önerilmektedir.

Bu Yasa Tasarısı'na göre, vergileri ödemeye zorunlu olanlar resmi ve gayriresmi olmakla birlikte özel kişilerdir, öyle ki bunlar, maaş, alımsatım, mülk sahibi, faiz, sermaye kazançları, loto ve diğer şans oyunlarından elde ettikleri kazançlar gibi kendi kaynaklarından sağladıkları brüt gelir alan kişilerdir.

Vergi ödemeye zorunlu olan resmi özel kişiler, Kosova'da sağladıkları kazançlar ya da Kosova dışından gelen gelirlere faydalanan kişilerdir.

Vergi ödemeye zorunlu olan gayriresmi özel kişiler ise, sadece Kosova'daki gelirlere faydalanan kişilerdir.

Bir vergi dönemine ait vergiye tabii tutulan gelirler, vergi dönemi içerisinde brüt gelirler ya da elde edilen kazançlar ve net gelirlere müsaade edilen indirimler arasındaki fark anlamına gelmektedir. Her vergi dönemi için gelir vergileri şu vergi oranlarına göre ödenmektedir:

- 960 Euro'ya kadar yıllık vergi oranı 0 Euro,

- 960 Euro'dan 3.000 Euro'ya kadar

yıllık vergi oranı yüzde 5,

- 3.000 Euro'dan 5.400 Euro'ya kadar yıllık vergi oranı artı yüzde 10,

- 5.400 Euro'dan çok kazançlar için ise yıllık vergi oranı artı yüzde 20'dir.

Bu Yasa Tasarısı'yla, Kosova'daki bürolarda çalışan diplomasi ya da konsolosluk temsilcilikleri ve yabancı kişiler, brüt gelirlere vergi ödemekten serbest bırakılmıştır. Aynı zamanda, kamu kazanç statüsüne sahip olan Hükümet ve Hükümet dışı örgütlerde çalışan resmi temsilciler ile yabancı vekiller de vergi ödemeye zorunlu değildir. Bunların yanı sıra, bağışçılar acentalarında çalışan yabancı temsilciler ve yabancı işçiler ya da insancıl etkinlikler ve sivil administrasyonun yenilenmesi çalışmaları için bağış alanlar ve aynı zamanda Birleşmiş Milletler ile diğer acentalar tarafından angaje edilen yabancı işçiler ile yerli resmi şahıslar da vergi ödemekten serbest bırakılmıştır. Ayrıca, KFOR ve diğer yabancı personeller de aldıkları maaş için vergi ödemeye zorunlu değildir. Fakat, sadece UNMİK'te çalışan yerel personeller kişisel gelirler için vergi ödemekten serbest bırakılmıştır.

Bu Yasa Tasarısı'nın ikinci bölümünde her kaynaktan gelirlere vergilerin hesaplanmasıyla ilgili yöntemler saptanmıştır, daha doğrusu bu yasayla maaşlar, biznisten elde edilen gelirler, alımsatımdan sağlanan kazançlar ve diğer kaynak ya da gelir şekillerine ilişkin olan yöntemler saptanmıştır.

Bu Yasa Tasarısı'na göre, yıllık dönem içerisinde bisnis etkinliğinin

den 100 bin Euro'dan çok brüt tutar ödeyen vergiye tabii tutulanlar herşeyi deftere kayıtlamaya zorunludurlar. Demek oluyor ki bunlar, gereken organa rapor sunmalıdırlar. Biznis etkinliğinden yılda 100 bin Euro'dan daha az brüt tutar ödeyen vergiye tabii tutulanlar herşeyin deftere kayıtlanmasıyla ilgili gönüllü olarak karar almalıdırlar. Demek oluyor ki bu onların isteğine bağlıdır.

Her işveren /patron/ kendi işçileri için kişisel gelirlere verginin ödenmesiyle ilgili devamlı olarak kayıt tutmakla ve vergileri Kosova Bütçesi'ne aktarmakla sorumludur. Çalışan işçinin baş patronu olmayan işveren herşeyi kayıtlamalı ve Kosova Bütçesi'ne brüt gelirin yüzde 20'sini ödemelidir. Her işveren, her ayın son gününden itibaren 15 gün içerisinde vergiyi ödemelidir, ödeme ise PZK tarafından geçerli sayılan bankalardan birine sunulması gereken deftere kaydedilen gösterge esasınca yapılmaktadır. Faizler için vergi ödeyen her kamu yetkili, bizzat örgütü, banka ya da finans enstitüsü yüzde 20 oranında vergi ödemeye zorunludur. Bu aynı zamanda, loto ve şans oyunlarından kazanılan gelirler için de geçerlidir. Bu Yasa Tasarısı'nın üçüncü bölümünde, vergi administrasyonu tarafından vergilerin ödenmesi ile vergi belgelerinin tanıtımıyla ilgili administrasyon yöntemleri saptanmıştır. Vergi ödemeye tabii tutulanların hepsi, vergi administrasyonu tarafından belirli bankalardan birine öngörülen döneme göre 1 Nisan'dan önce vergi beyannamesini sunmalıdır. Beyanname, vergi administrasyonu tarafından ayrıntılı olarak hazırlanmalı ve orada tüm kaynaklar ile gelirlerin brüt kazançları, müsaade edilen indirim, vergiye tabii tutulan kazançlar ve zorunlu vergiler kapsamlıdır.

Konuşmasının devamında Bakan Sadriu, Meclis toplantısında hazır bulunan milletvekillerine, sözkonusu Yasa Tasarısı'nın, Hükümet'in İktisat Programı açısından görüşüldüğünü, bunun

Emekliler Kurulu ve İktisat Odası gibi değişik acentalara sunulduğunu ve aleni seminerler ile İktisadi Fiskal Konseyi'nde tartışma konusu olduğunu vurguladı.

Şimdiye kadarki vergi sisteminden bazı zayıflıklar ortadan kalkıyor
Haki Shatri- Bu Yasa Tasarısı, şimdiye kadarki vergi sisteminden bazı zayıflıkları ortadan kaldırmaktadır. Birincisi, vergiye tabii tutulanlar ile vergiden serbest bırakılanların kimler olduğunu açıklamaktadır, ki bunların hepsi daha somut bir şekilde ileride Mecliste onaylanacak olan yasayla belirlenecektir. Yanı sıra, sadece maaşların değil, tüm gelir kaynaklarının kişisel gelirler vergisine tabii tutulmasını sağlamaktadır, öyleki, sadece çalışanlar ve ortaklar vergi ödemekten serbest bırakılmayacaktır. Bu şekilde fiskal görevin ortadan kaldırılması sağlanmaktadır. Bunun dışında vergi sisteminde horizontal eşitlik sağlanmakta, ki bu, vergi çeşitlerinde kötü kategorizasyonun olmaması amacıyla tüm gelir kaynaklarının eşit olarak vergiye tabii tutulduğu anlamına gelmektedir.

Bu Yasa ayrıca, taşınmaz malların satışından elde edilen gelirlere de verginin ödenmesini öngörmektedir, buraya özel evler de düşmektedir. Düşünceme göre bu hüküm, Kosova'da kısa bir süre için ertelenmeli, çünkü bence bu tür vergi şekli de Kosova'da vergi ödemeye görevli olanlara bayağı bir yük olacaktır.

Sabri Hamiti- Yasa Tasarısı'nın bütün metninde vergiye tabii tutulan kelimesinin kullanılmasını önerdi, benim yaratıcılık etkinliğiyle adlandırmış olduğum kategori için önerilen yüzde 20 tutarındaki vergi oldukça yüksek olmakla birlikte, bizde yaratıcılık ile yenilikler etkinliğinin cezasını teşkil etmektedir.

Xhelal Sanziba- Çalışanlar için gelirlerin hesaplanması yöntemlerinin, Gelirler Vergisi'ne ait Yasayla öngörüldüğüne göre, topluluklar için gelirlerin hesaplanması yöntemlerine benzer olmasının

gerekli olduğunu ve aynı zamanda bu yasayla ortadan kalkacak olan paşal verginin hem bireyler, hem de topluluklar için geçerli olduğunu belirtti. Bunun için de bizler, yeni sistemin bir bütünlük olarak kabul edilir olduğunu değerlendirmemiz amacıyla, her iki yasa tasarısı için olası çözümlerin bulunmasını görüşmeliyiz.

Bujar Dugolli- Taşınmaz malların satın alınmasına vergilerin ödenmesinin ortadan kaldırılmasıyla ilgili milletvekili Haki Shatri'nin düşüncesiyle odaya değilim. Bence, bu tür verginin ortadan kaldırılması gerekmez. Bu Yasa Tasarısı'nda, satışa verilen tesisler için de verginin ödenmesinin önerilmesi oldukça önemlidir. Bilinen bir gerçektir ki, savaştan sonra Kosova'da belirli şahıslar büyük kazançlar elde etmiş ve elde ettikleri kazançtan bir sent bile Kosova Bütçesi'ne ödemişlerdir ve bunun sayesinde büyük zenginlik elde etmişlerdir, oysa Kosova bundan hiçbir şey kazanmamıştır. Bundan ötürü de, böyle bir önerinin bu Yasa Tasarısı'nda yer alması büyük önem taşımaktadır. Milletvekili Hamiti'nin yaratıcılık etkinliğine verginin ödenmesinin gerekli olmadığıyla ilgili istemini destekliyoruz ve Meclis gurubu olarak bizler bunun değiştirgelerle düzenlenmesi için gereken çabayı sarfedip, bunun Yasa Tasarısı'ndan silinmesi isteminde bulunacağız.

Hydajet Hyseni- şu an iki yasa tasarısının süreçte bulunduğu işaret etti. Dolayısıyla bizim her iki yasaya gereksinimimiz var ve ben bunun yasayla düzenlenmesi girişimini destekliyorum ve hatanın yapılmamasının iyi olduğunu düşünüyorum.

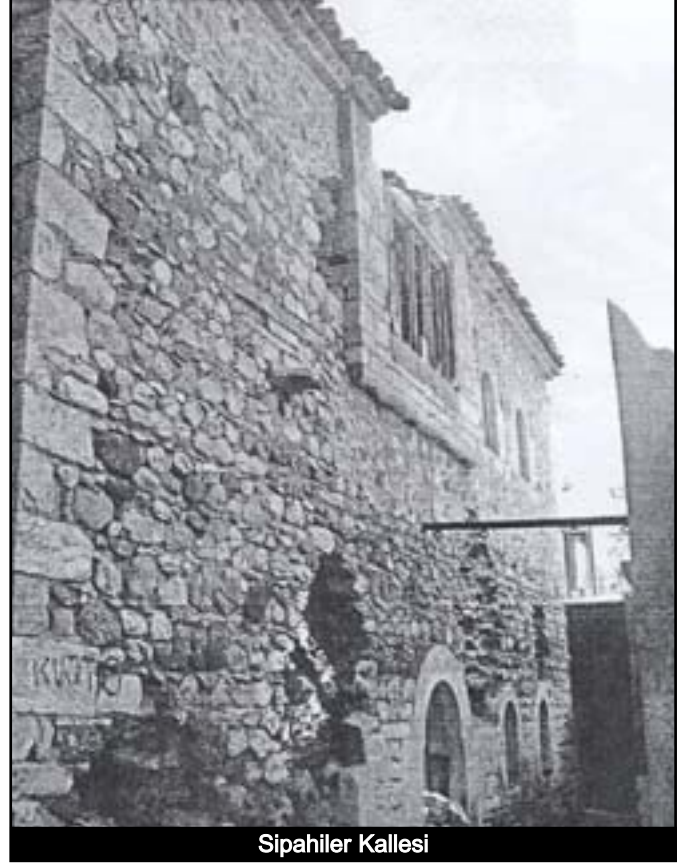
Alush Gashi- UNMİK'te çalışan yerli işçilerin de aldıkları maaşlar için vergi ödemelerinin gerekli olduğunu önerdi. Düşünceme göre, onlar burda yaşadıkları, gelirlerini burda sağladıkları ve aynı zamanda herhangi bir diğer ülkede vergi ödemedikleri için vergiye tabii tutulmalıdır.

Kosova, anıtların korunmasına ait yasal enfastrükte sahip değil

Goraylılar daha doğrusu Sipahiler Kalesi, Kosova'daki tüm kültür ve tarihi anıtlarının yok olmasını tahdit eden tehlike nedeniyle kaygılanmamızı gerektiren bir nedeni daha oluşturmuyor

Kosova Meclisi'nin Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu, Başkan'ın ilk yardımcısı Zenun Çelaj'ın başkanlığı altında, İpek'in bir grup kenttaşının Goraylılar Kalesi ile ilgili ağlaş mektubu dolayısıyla, bir yuvarlak masa toplantısı düzenledi. Bu mektupta, sözkonusu kallenin yıkılma ve yokolma tehlikesi nedeniyle kaygının duyulduğu ileri sürülmektedir. Dolayısıyla yapılan tartışmalar süresinde, bu tarihi eserin, bakımsız çevre ve aynı zamanda hava koşulları sonucu tamamıyla yok olma durumu ile karşı karşıya olduğu vurgulanmaktadır. Buysa, sözkonusu anıdın korunması için en kısa bir zamanda önlemin alınması gerektiğini göstermektedir.

Aynı toplantıda, bu tarihi anıdın yer değiştirmesi ile ilgili herhangi bir ruhsadın verilip verilmediğinin bilinmediği ileri sürüldü. Gorayevliler, daha doğrusu Sipahiler Kalesi, Kosova kültür ve tarihi anıtlarının yok olmasını tehdit eden tehlike nedeniyle kaygılanmamızı gerektiren bir nedeni daha oluşturmaktadır. Bu, söz konusu durumun en üst düzeyde güncelleştirilmesini ve Kosova tarihi zenginliklerinin korunmasına olan gereksinme konusunda toplumsal bilinçlenmeyi körüklemelidir. Çünkü, sadece İpek yöresinde, özel dikkate ihtiyacı olan ve yokolmalarından kurtulmak için kıvranan yüzlerce tesisin mevcut olduğu bilinmektedir. Ülkede kültür ve tarihi zenginliklerin korunması gerçeğini daha da zorlaştıran gerçeklerden biri, Kosova'da anıtların korunmasını öngören yasal enfastrüktürün olmayışdır. Bu konuyu işleyen 1977 yılına ait yasa mevcuttur, ancak altyasalardan mahrum olduğu için pratikte, bu zenginlikler çok ağır duruma maruz kalmıştır. Bu gerçekler ise, anıtların korunması için esas ilkelerin saptanması ve düzenin sağlanması amacıyla Anıtların Korunması'na ilişkin Yasa'nın bir an önce getirilmesi gerekir.

Sipahiler Kalesi

TRA Bordu sadece Kosova Meclisi karşısında sorumludur

Kosova Meclisi, Kosova'da cep telefonu hizmetinin ikinci operatörünün seçimi süresinde ulusal çıkarın zeddelenip zeddenmediğini saptayabilir

Kosova Meclisi'nin Ulaşım ile Telekomunikasyon Komisyonu, açık satışın (tenderin) süreç ve düzenlenmesinin görüşülmesi, daha doğrusu Kosova'da cep telefonunun ikinci operatörünün seçimi dolayısıyla bugün bir aleni tartışmayı örgütledi. Bu tartışma süresinde, TRA Bordu Başkanı Anton Berisha da bu tartışmaya katılmak için çağrıldı.

Tartışma başlangıcında Komisyon üyelerinin, bu aleni tartışmanın örgütlenmesi ile ilgili çeşitli görüşleri ortaya atıldı. Bazı üyeler, bazı görüşler örneğinde, tartışmaların yürütüldüğü konunun saptırılmaması için, Komisyon başkanının önsözüne tepki gösterdiler. Başlangıçta Bord başkanının, tender hakkında rapor sunması öngörülmüştü, ancak Anton Berisha, TRA Bordu'nun, sadece Kosova Meclisi karşısında sorumlu olduğunu, dolayısıyla raporunu, en yüksek yasama organına sunmuş olduğunu vurguladı. Aynı rapor, UNMIK'e de sunuldu, sorulardan söz edilince ise, Komisyon üyelerinin ortaya attıkları sorulara cevap vermeye hazırıldı.

Komisyon başkanı Edita Tahiri'nin, Sırbistan Mobteli

enfastrüktürünün mirasçısı olan Mobikos'un seçilmesi sonucunda ulusal çıkarın zeddelenip zeddenmediğine dair sorusunu yanıtlayan Anton Berisha, tenderin koşulları ve ölçütlerine saygı göstererek, uzmansal açıdan en iyi şirketin seçimiyle kendilerinin sorumlu olduklarını, ancak ulusal çıkarın zeddelenip zeddenmediğini, Kosova Meclisi'nin saptayabileceğini ileri sürdü. Berisha, en iyi projenin incelendiği konusunda bizim temiz olduğumuzu söyleyebilirim, bunu biz değerlendirdik, Meclis ise, ulusal çıkarın zeddelenip zeddenmediğini kararlaştırabilir, diye vurguladı. Bu münasebetle o, Özel Komisyon'un Raporu'na ve Telekomunikasyonlara ait Yasa'dan kaynaklanan TRA Bordu'nun yasal hakkı esası üzere, dolayısıyla Kosova Meclisi'nin görevi olması dolayısıyla, Kosova İktisadisi için en elverişli bir gelecek sunacak şirketi seçmekle görevlidir. En elverişli rekabetçi saptanırken, yerli sermayeye katılım ölçütü de göz önünde bulundurulmuştur. Anton Berisha, TRA'nın seçimi ve özel komisyonun seçim ölçütleri konusunda da soruları yanıtladı.

Çok tarımcılık kaynağına, az yatırım

Kosova'da tarımcılık sektörünün ağır durumda olduğu göz önünde bulundurularak, Tarımcılık Bakanlığı şimdiye dek üç malzeme önerirken, bunlardan ikisi gümrük ile değerlendirme vergisine aittir

Kosova İktisadisi'nin esas ve strateji dalı tarımcılıktır. Primar üretim ile işletme endüstrisi alanında Kosova oldukça önemli kaynaklara sahiptir. Tarımcılık, Kosova İktisadisi'nin strateji dalı olduğu için, ekonomi ile sosyal istikrarlık, ilk sırada tarımcılığın gelişme istikrarlığına bağlıdır. Kosova'daki tarımcılığın esas sorununu, kredi yatırımları ile körükleyici önlemlerin yokluğu teşkil etmektedir. Yatırımların yokluğu yüzünden, şimdiye kadar devletdışı örgütleri ile devlet örgütleri aracılığıyla sadece yabancı bağışçılar yardım etmiştir, ama yine de bu yardım yeterli değildir.

Toprak siyasetinin temel önlemleri ile amaçları:

Kosova yurttaşlarının, uygun fiyatlara göre kaliteli tarım ürünleriyle tedarik edilmesi,

Tüm yurttaşlar ile tarımcılar için yaşam koşullarının düzelmesi,

Tarım üretimi rekabetinin arması,

Köy ile doğal ortamın korunması,

Gelişme siyasetinin düzenlenmesi,

Bu alana ait Yasa ile hükümlerin hazırlanması,

Gelişme siyaseti ile yasaların uygulanması.

Kosova Tarımcılığı'nda vergi siyaseti ile tazmin siyaseti menun edici seviyede değildir, daha doğrusu bütçe araçlarının yokluğu yüzünden körükleyici önlemler siyaseti mevcut değildir, yakın gelecekte de olmayacaktır.

Kosova İktisadisi'ndeki bu ağır durumu gündem sırasına getiren Tarım Bakanlığı, tarife ile gümrük oranlarının ortadan kaldırılmasını önerdi.

Bu iki malzemeyi Kosova Hükümeti görüşüp, kabul ettikten sonra, bunların ayrılarının görüşülmesi ile onaylanması amacıyla Ekonomi-Fiskal Konseyi'ne sunmuştur. Söz konusu Konsey, Bakanlığımız ile Finansı Bakanlığı'nın önerisini kabul ettiği için, alınan kararın 7 Haziran'dan itibaren yürürlüğe geçeceği beklenilmektedir.

Malzemenin çalışma verziyonu-

Tarımcılığın gelişmesi için Avrupa topluluğu yılda 500 milyon Euro, İsviçre 150 milyon Euro ve Slovenya da 130 milyon Euro sağlamaktadır. İyi bir inceleme yapılırsa, sözünü ettiğimiz ülkelerin iktisadisi ile tarım alanı bizden oldukça daha gelişmiştir ve son 3-4 yıl içerisinde bu alanın gelişmesine hiç yatırım yapılmamıştır.

Fiskal ile ticari siyasetin düzelmesiyle ilgili önlemler, görüşülmesi amacıyla Kosova Hükümeti'ne sunulmuştur.

Malzemenin görüşülmesi sırasında Kosova Hükümeti, ilk başta çalışma verziyonunu kabul edip, Bakanlığımız, Finansı Bakanlığı, Gümrük ve KAFAO'yu malzemenin nihayi metnini önermeleriyle görevlendirmiştir.

Yukarıda adı geçen organlardan oluşan çalışma gurubu, nihayi verziyonu önermeli ve görüşülmesi amacıyla Kosova Hükümeti'ne, onaylanması amacıyla ise Ekonomi-Fiskal Konseyi'ne sunulmalıdır.

Tarımcılığın gelişmesi amacıyla Kosova Hükümeti şu önlemleri almıştır:

Gıda ürünleri yerli üretimlerinin sağlanması ile artması ve üreticilerimizin mallarının Balkan piyasasına satılması kapasitesinin artırılması amacıyla, makro-ekonomi kurallarının modifikasyonunu yapmıştır, Tarım etkinliklerini destekleyen hukuki ile ekonomi çerçevesini hazırlamakta. Özel yatırımların takdimini Hükümet yapacak, çünkü o, belirli ortamın sağlanması amacıyla kilitli yayıncılık rolünü oynamaktadır,

Ormanların ruhsatsız istifade edilmesinin denetlenmesi amacıyla, ormancılık kesiminin yeniden yapılanmasını, yaşam ortamının korunumunu ve ormancılık iktisadisinin yeniden örgütlenmesini gerçekleştirmekte,

Köy kesimine yatırım yapmak için köy ile finansi hizmetlerin sunulması ile onların sürdürülmesini sağlamakta ve dinamik köy kesimi için önkoşulu teşkil eden güçlü finansi enstitüleri tarafından yatırım ile borçlanma hizmetini gerçekleştirmekte,

Özel ile kamu kesime, altyapıya ve kamu hizmetlere yapılan yatırımı takdim etmekte,

Belediyeler, devletdışı örgütleri ve özel şirket sahipleriyle işbirliğini kurmakta ve bununla birlikte piyasa fiyatlarına göre enformasyonları

sağlayan ve köy çalışmalarıyla ilgili öğütler veren sistemi geliştirmektedir, Yöresel üretici rakipleri olmamız için

optimal üretimi sağlamamız amacıyla, kooperatifçilik sisteminin modernizasyonunu hazırlamakta,

Cinsiyetlerin katılımındaki dengeyi geliştiren bir şekilde köydeki gelişmeleri takdim etmekte, ki orada kadınlar için öngörülen koşullar erkeklerle eşittir.

Kosova, Birleşmiş Milletlerin himayesi altında bulunduğu için, hakların çoğu ve Kosova İktisadisi'nin karşılaşmış olduğu sorunlar UNMIK administrasyonunun elinde bulunmaktadır. Kaliteli araçların varolmayışı yüzünden, Kosova'nın iktisadi gelişmesi için en önemli olan bu alana ait gelişme siyasetinin hiç mevcut olmadığı denilebilir.

şimdiye kadar bu alanda, çiftçiler için yatırımlar ile kredi araçlarıyla birlikte körükleyici önlemler de sağlanmamıştır. Yatırımların yokluğu yüzünden, şimdiye kadar devletdışı örgütler ile Hükümet örgütleri aracılığıyla sadece yabancı bağışçılar yardımda bulunmuştur, ama bu yardım dolaylı olup, teknik yardım ile uzmansal hizmetlerin yetenekleşmesine yönelikti.

Yörelere hepsi, tarımcılığın gelişmesine ait körükleyici önlemlere sahiptir, Kosova çiftçilerinin ise bu olanağı yoktur ve onlar yöredeki çiftçilerle kıyasla aynı hakka sahip de ildir, dedi Danisa Laban Yüksek Politik Danışmanı.

Kosova Meclisi'ne iletilen ve kabul edilen Yasalarla ilgili rapor

No.	Yasanın adı	Sponsor	Yasa numarası	Onay tarihi	Hüküm No. ve GSÖT tarafından ilan edilme tarihi
1.	Temel Emeklilik Seviyesinin Saptanması Yöntemine ait Yasa	Kosova Hükümeti	2002/1	04.07.2002	2002/15 26.07.2002
2.	İlk ve Orta Eğitime ait Yasa	-/-	2002/2	25.07.2002	2002/19 31.10.2002
3.	Yüksek Eğitime ait Yasa	-/-	2002/3	25.07.2002	2003/14 12.05.2003
4.	İpoteğe ait Yasa	-/-	2002/4	17.10.2002	2002/21 20.12.2002
5.	Taşınmaz Mülk Hakkına ait Tescil Yasası	-/-	2002/5	17.10.2002	2002/22 20.12.2002
6.	Dış Ticaret Etkinliğine ait Yasa	-/-	2002/6	08.05.2003	2003/15 12.05.2003
7.	Telekomunikasyona ait Yasa	-/-	2002/7	08.05.2003	2003/16 12.05.2003
8.	Yaşam Ortamının Korunmasına ait Yasa	-/-	2002/8	16.01.2003	2003/9 15.04.2003
9.	Çalışma Müfettişliği Yasası	-/-	2002/9	19.12.2002	2003/4 21.02.2003
10	Kamu Finansiler ile Sorumlulukların Yönetimine ait Yasa	-/-	2003/2	08.05.2003	2003/17 12.05.2003
11	Ormanlara ait Yasa	-/-	2003/3	13.02.2003	2003/6 20.03.2003
12	Likidasyon ve İflasa Uğrayan Tüzel Kişilerin Yeniden Örgütlenmesine ait Yasa	-/-	2003/4	13.03.2003	2003/7 14.04.2003
13	Tohumlara ait Yasa	-/-	2003/5	20.03.2003	2003/10 15.04.2003
14	Kütüphanelere ait Yasa	-/-	2003/6	04.04.2003	2003/19 23.06.2003
15	Arşiv Malzemeleri ve Arşivlere ait Yasa	-/-	2003/7	17.04.2003	2003/20 23.06.2003
16	Taşınmaz Mülklere Verginin Saptanmasına ait Yasa	-/-	2003/8	17.04.2003	UNMİK Hükümüne göre 2003/29 05.09.2003
17	Tarım Kooperatiflerine ait Yasa	-/-	2003/9	15.05.2003	2003/21 23.06.2003
18	Yapay Gübrelere ait Yasa	-/-	2003/10	22.05.2003	2003/22 23.06.2003
19	Yollara ait Yasa	-/-	2003/11	29.05.2003	2003/24 27.06.2003
20	Resmî Belgelere Ulaşma Yasası	-/-	2003/12	26.06.2003	2003/32 06.11.2003
21	Kayıtların Oluşumuyla İlgili 2002/5 Yasasının Değişmesi ve Tamamlanmasına ait Yasa	-/-	2003/13	26.06.2003	2003/27 18.08.2003
22	Alan Planlaması Yasası	-/-	2003/14	03.07.2003	2003/30 10.09.2003
23	Sosyal Yardım Taslağına ait Yasa	-/-	2003/15	11.07.2003	2003/28 18.08.2003
24	Nüfus Sayımı ve Ev ile Konutların Kayıtlanmasına ait Yasa	-/-	2003/16	11.07.2003	
25	Kosovada Kamu Tedarikler Yasası	-/-	2003/17	15.01.2004	2004/3 09.02.2004
26	Posta Hizmetlerine ait Yasa	-/-	2003/18	09.10.2003	2003/37 17.12.2003

No.	Yasanın adı	Sponsor	Yasa numarası	Onay tarihi	Hüküm No. ve GSÖT tarafından ilan edilme tarihi
27	İşyerinde Güvenlik ve Sağlık Korunumuna ait Yasa	Kosova Hükümeti	2003/19	09.10.2003	2003/33 06.11.2003
28	Böcek Zehirlerine ait Yasa	-/-	2003/20	16.10.2003	2003/35 08.12.2003
29	Kamu Finansilerin Yönetimiyle ilgili 2003/2 Yasasının Değişmesi ve Tamamlanmasına ait Yasa	-/-	2003/21	23.10.2003	2003/38 17.12.2003
30	Temizlik Müfettişliğine ait Yasa	-/-	2003/22	06.11.2003	2003/39 17.12.2003
31	Sınırlandırılmış Yeteneklere ait Emeklilik Maaşlar Yasası	-/-	2003/23	06.11.2003	2003/40 17.12.2003
32	Spora ait Yasa	-/-	2003/24	20.11.2003	
33	Katastrofa ait Yasa	-/-	2003/25	04.12.2003	2004/4 18.02.2004
34	Tıp Ürünleri ve Gereçlerine ait Yasa	-/-	2003/26	04.12.2003	2004/23 07.07.2004
35	2004 Yılına ait Kosova Yıllık Bütçesinin İzniyle ilgili Yasa	-/-	2003/27	22.12.2003	UNMİK Hükümüne göre 2003/41 31.12.2003
36	Yolcu Taşımacılığına ait Yasa	-/-	2004/1	15.01.2004	Uyarı "Geri dönüş"
37	Cinsiyet Eşitliğine ait Yasa	Cinsiyet Eşitliğine ait Komisyon	2004/2	19.02.2004	2004/18 07.06.2004
38	Ayrımcılığa Karşı Yasa	Kosova Hükümeti	2004/3	19.02.2004	Uyarı "Geri dönüş"
39	Sağlık Yasası	-/-	2004/4	19.02.2004	Uyarı "Geri dönüş"
40	Lahey Ceza Mahkemesiyle İşbirliği Kurmaya ait Yasa	-/-		19.02.2004	GSTÖ Uyarıları+Uyarı
41	Petrol ve Petrol Ürünleriyle Ticaret Yapma Yasası	-/-	2004/5	17.03.2004	
42	Tehlikeli Malzemelerin Ulaşımına ait Yasa	-/-	2004/6	01.04.2004	2004/17 05.06.2004
43	Kosova İktisat Odasına ait Yasa	-/-	2004/7	28.04.2004	
44	Enerji Yasası	Ticaret ve Endüstri Komisyonu	2004/8	29.04.2004	2004/21 30.06.2004
45	Enerjinin Düzenlenmesine ait Yasa	-/-	2004/9	29.04.2004	2004/20 30.06.2004
46	Elektrik Enerjisine ait Yasa	-/-	2004/10	29.04.2004	2004/22 30.06.2004
47	Ölçü Birimlerine ait Yasa	Kosova Hükümeti	2004/11	29.04.2004	2004/14 28.05.2004
48	Standartlaşmaya ait Yasa	-/-	2004/12	29.04.2004	2004/15 28.05.2004
49	Ekin Malzemelerine ait Yasa	-/-	2004/13	29.04.2004	2004/16 28.05.2004
50	Uluslararası Finansî Sözleşmeler Yasası	-/-	2004/14	06.05.2004	
51	İnşaat Yasası	-/-	2004/15	27.05.2004	
52	Turizm ve Lokantacılık Etkinliğine ait Yasa	-/-	2004/16	27.05.2004	
53	Tüketicilerin Korunumuna ait Yasa	-/-	2004/17	16.06.2004	
54	İç Ticaret Yasası	-/-	2004/18	16.06.2004	

50	Uluslararası Finansı Sözleşmeler Yasası	-/-	2004/14	06.05.2004	
51	İnşaat Yasası	-/-	2004/15	27.05.2004	
52	Turizm ve Lokantacılık Etkinliğine ait Yasa	-/-	2004/16	27.05.2004	
53	Tüketicilerin Korunumuna ait Yasa	-/-	2004/17	16.06.2004	
54	İç Ticaret Yasası	-/-	2004/18	16.06.2004	
55	Kosova Bilim ve Sanat Akademisine ait Yasa	Eğitim, Bilim ve Teknoloji Komisyonu	2004/19	16.06.2004	
56	Kosovada Kişisel Gelirler Vergisine ait Yasa	Kosova Hükümeti	2004/20	16.06.2004	
57	Veterinerliğe ait Yasa	-/-	2004/21	16.06.2004	
58	Kosova Sinematografisine ait Yasa	-/-	2004/22	08.07.2004	
59	Gelir Vergisi Yasası	-/-	2004/23	08.07.2004	
No.	Yasanın adı	Sponsor	Hüküm No. ve GSÖT tarafından ilan edilmesi tarihi		
1	Kosova Ceza Yasası	UNMİK	2003/25 dt.06.07.2003		
2	Kosova Ceza Sürecine ait Yasa	-/-	2003/26 dt.06.07.2003		
3	Kosova Gümrük Yasası	-/-	2004/1 dt.30.01.2004		
4	Ergenlik Çağında Bulunmayanlara ait Ceza Yasası	-/-	2004/8 dt.20.04.2004		

Kosova Meclisi toplantısından bir an

No.	Yasa Tasarılarının adı	Sponsor	Kabul tarihi	Milletvekillerine sunulması tarihi	Birinci okunuş	İkinci okunuş
1	Şirketlere ait Yasa	Kosova Hükümeti	11.02.2004	16.02.2004	01.04.2004	Süreçte
2	Prokletiye Ulusal Parka ait Yasa	-/-	23.02.2004	25.02.2004		
3	KKO Savaş Temsilcilerinin Haklarına ait Yasa	-/-	03.06.2004	04.06.2004	17.06.2004	-/-
4	Rekabet Yasası	-/-	14.06.2004	16.06.2004	09.07.2004	-/-
5	Gerçek Haklar Yasası	-/-	21.06.2004	24.06.2004	09.07.2004	-/-
6	Aileye ait Yasa	-/-	21.06.2004	23.06.2004	09.07.2004	-/-
7	Yatırımların Korumasına ait Yasa	Milletvekili Bedri Selmani	23.06.2004	06.07.2004		
8	Hayvancılık Üretimine ait Yasa	Kosova Hükümeti	29.06.2004	30.06.2004	29.07.2004	-/-
9	Kosovadaki Eğitim Müfettişliğine ait Yasa	-/-	30.06.2004	30.06.2004	29.07.2004	-/-
10	Rüşvetlerin Ortadan Kaldırılmasına ait Yasa	-/-	01.07.2004	02.07.2004	29.07.2004	-/-
11	Şans Oyunlarına ait Yasa	-/-	06.07.2004	07.07.2004	29.07.2004	-/-
12	Sağlık Korunumunda Vatandaşların Hak ve Sorumluluklarına ait Yasa	-/-	06.07.2004	07.07.2004	30.07.2004	-/-
13	"Adem Yaşarı" Anı Kompleksinin İlan Edilmesiyle ilgili Yasa	Adliye ve Yasama Komisyonu	06.07.2004	06.07.2004	29.07.2004	-/-
14	Sivil Korunum ve Acil Müdahaleye ait Yasa	Olağanüstü Durumlarda Müdahale Etme Komisyonu	07.07.2004	08.07.2004		
15	Avukatlık Yasası	Adliye ve Yasama Komisyonu	12.07.2004	13.07.2004	30.07.2004	-/-
16	Kamu Toplanmalarla ilgili Yasa	Kosova Hükümeti	15.07.2004	19.07.2004		
17	Zanaatçılığa ait Yasa	-/-	22.07.2004	23.07.2004		
18	Müelliflik ve Benzeri Haklara ait Yasa	-/-	26.07.2004	28.07.2004		
19	İşbulmanın Koruması ve İşsizlerin Korunmasına ait Yasa	-/-	26.07.2004	28.07.2004		
20	Ana Defterler Yasası	-/-	26.07.2004	28.07.2004		
21	Kosova Mühürünün Kullanımına ait Yasa	-/-	28.07.2004	29.07.2004		
22	Kosova Resmi Gazetesine ait Yasa	-/-	28.07.2004	29.07.2004		
23	Politik Partilerin Finanse Edilmesine ait Yasa	-/-	28.07.2004	29.07.2004		
24	Bilimsel-Araştırma Etkinliğine ait Yasa	-/-	28.07.2004	29.07.2004		
25	Vergi Administasyonu ile Yöntemlerine ait Yasa	-/-	28.07.2004	29.07.2004		
26	Ruhsatlarla ilgili Yasa	-/-	28.07.2004	29.07.2004		
27	Tiyatroya ait Yasa	-/-	28.07.2004	29.07.2004		
28	Doğanın Korunmasına ait Yasa	-/-	28.07.2004	29.07.2004		
29	Sağlıkta Özel Etkinliğe ait Yasa	-/-	28.07.2004	29.07.2004		

03.08.2004

